

PÖRSSIN SISÄPIIRIOHJE

JOHDANTO JA TIIVISTELMÄ.....	3
VOIMAANTULO.....	7
OSA 1: SISÄPIIRIOHJE	8
1.1 TARKOITUS JA SÄÄNTELYKEHYS	8
1.2 SOVELTAMISALA JA MÄÄRITELMÄT	9
1.2.1 Yleinen soveltamisala	9
1.2.2 Sisäpiiriluettelot	9
1.3 SISÄPIIRITIETO	10
1.3.1 Sisäpiiritiedon määrittely.....	10
1.3.2 Sisäpiiritiedon julkistaminen ja lykkäämismenettely.....	11
1.3.3 Sisäpiiriluettelon laatimisen perusta	14
1.3.3.1 Toimenpidekokonaisuuden tai järjestelyn vaihe.....	15
1.3.3.2 Toisen tahon myötävaikutus	18
1.4 KIELLETTY SISÄPIIRITIEDON KÄYTTÖ	19
1.4.1 Sisäpiiritiedon käyttöä koskeva kielto	19
1.4.2 Sisäpiirikauppa	19
1.4.3 Suosittelu ja houkuttelu	20
1.4.4 Sisäpiiritiedon laitton ilmaiseminen.....	20
1.4.5 Kaupankäyntikielto.....	20
1.5 SISÄPIIRILUETTELOJA KOSKEVAT SÄÄNNÖT.....	21
1.5.1 Sisäpiiriluettelojen pitämisvelvollisuus ja luettelotyypit	22
1.5.2 Sisäpiiriluettelojen ylläpitäminen, julkisuus ja toimittaminen Finanssivalvonnalle.....	23
1.5.3 Sisäpiiriluetteloon merkitsemisestä ilmoittaminen ja siihen merkittävät tiedot.....	23
1.5.3.1 Sisäpiiriluetteloon merkitsemisestä ilmoittaminen.....	23
1.5.3.2 Sisäpiiriluetteloihin merkittävät tiedot ja niiden ajan tasalla pitäminen	23
1.5.3.3 Sisäpiiriluettelojen säilyttäminen	25
1.5.4 Hankekohtaisen sisäpiiriluettelon päättäminen	25
OSA 2: OHJE KAUPANKÄYNTIRAJOITUKSISTA SEKÄ JOHDON JA SEN LÄHIPIIRIN LIIKETOIMIEN ILMOITTAMISESTA	26
2.1 TARKOITUS JA SÄÄNTELYKEHYS	26
2.2 SOVELTAMISALA JA MÄÄRITELMÄT	26
2.2.1 Ilmoitusvelvollisuus	27
2.2.2 Johtotehtävissä toimivat henkilöt:	27
2.2.3 Lähipiiriin kuuluva henkilö	28
2.2.4 Ilmoitusvelvollisuuden piirissä oleva rahoitusväline.....	28
2.2.5 Ilmoitettavat liiketoimet.....	29
2.3 KAUPANKÄYNTIRAJOITUS	29
2.3.1 Suljettu ajanjakso	30
2.3.2 Listayhtiön päätös yhtiökohtaisesta kaupankäyntirajoituksesta	31
2.3.3 Kaupankäyntilupa suljetun ikkunan aikana	31
2.3.4 Kaupankäyntirajoituksen ulottuvuus	32
2.3.4.1 Poikkeus kaupankäyntirajoitukseen	32
2.3.4.2 Kaupankäynti työsuhteen tai hallintoelimen jäsenyyden perusteella saaduilla arvopapereilla	33
2.3.4.3 Johtotehtävissä toimivien henkilöiden ja muiden yhtiön kaupankäyntirajoituksen piiriin kuuluvien henkilöiden kaupankäyntiä koskevat erilliset ohjelmat	33

2.4 LIIKETOIMIEN ILMOITTAMINEN JA JULKISTAMINEN	35
2.4.1 Luettelo listayhtiön johtotehtävissä toimivista henkilöistä ja näiden lähipiiriläisistä ..	35
2.4.2 Listayhtiön velvollisuus ilmoittaa johtotehtävissä toimivien henkilöiden ilmoitusvelvollisuudesta.....	35
2.4.3 Johtotehtävissä toimivan henkilön velvollisuus ilmoittaa lähipiirinsä kuuluvan henkilön ilmoitusvelvollisuudesta.....	35
2.4.4 Johtotehtävissä toimivien henkilöiden ja heidän lähipiirinsä ilmoitusvelvollisuus	35
2.4.5 Ilmoituksen tekemisaika	36
2.4.6 Ilmoitusvelvollisuuden euromääräinen raja.....	36
2.4.7 Ilmoitustapa ja ilmoituksen tarkempi sisältö	36
2.4.8 Liiketoimien julkistaminen	36
OSA 3: SISÄPIIRIASIOIDEN HALLINTO JA VALVONTA	38
3.1 Koulutus ja tiedotus.....	38
3.2 Sisäpiiriohjeistuksen ja sääntelyn saatavilla pito.....	38
3.3 Sisäpiirihallinnon järjestäminen	38
3.3.1 Tehtävät	38
3.3.2 Sisäpiirivastaava, sisäpiiriluelloiden hoitaja ja muu henkilöstö	39
3.3.3 Ennakoarvio suunnitellusta liiketoimesta	39
3.3.4 Säännöllinen ja muu valvonta	40
3.3.5 Listayhtiöllä on oltava menettely rikkomuksista ilmoittamiseksi (<i>whistle blowing</i>)....	41
LIITTEET	42

JOHDANTO JA TIIVISTELMÄ

Nasdaq Helsinki Oy (**Pörssi**) on valmistellut sisäpiiriohjeen (**ohje** tai **sisäpiiriohje**) Nasdaq Helsinki Oy:n markkinapaikoilla listattujen yhtiöiden käyttöön niiden soveltaessa markkinoiden väärinkäyttöasetusta (MAR). Lisäksi ohjeella selkeytetään toimintatapoja arvopaperimarkkinoilla.

Listayhtiöllä tarkoitetaan tässä ohjeessa osakeyhtiölain (624/2006) mukaista julkista tai yksityistä osakeyhtiötä, eurooppayhtiölaissa (742/2004) tarkoitettua yhtiötä tai osakeyhtiön rinnastettavaa ulkomaista yhteisöä, osuuskuntaa taikka muuta yhteisöä, jonka liikkeeseenlaskema osake, osuus, joukkovelkakirjalaina tai muu rahoitusväline on sen hakemuksesta, pyynnöstä tai hyväksynnällä kaupankäynnin kohteena Pörssissä tai Nasdaq First North Growth Market Finland -markkinapaikalla tai Nasdaq First North Bond Market -markkinapaikalla (**listayhtiö**).

Ohjeen piiriin kuuluvat mm. pörssilistalla noteeratut pörssiyhtiöt, joukkovelkakirjan liikkeeseenlaskijat (ml. kunnat) ja pörssinoteeratut rahastot (rahastoyhtiöt). Lisäksi ohje koskee yhtiöitä ja osuuskuntia, joiden liikkeeseen laskema osake, osuus, joukkovelkakirja tai muu rahoitusväline on kaupankäynnin kohteena Nasdaq First North Growth Market Finland -markkinapaikalla tai sen Premier- tai Cooperatives-segmentillä tai Nasdaq First North Bond Market Finland -markkinapaikalla. Ohjeessa käytetään termejä "listayhtiö" ja "yhtiö", ja niillä tarkoitetaan myös osuuskuntamuotoisia liikkeeseenlaskijoita. Mitä tässä ohjeessa on sanottu osakkeesta, soveltuu myös osuuskunnan liikkeeseen laskemaan osuuteen ja osakkeeseen.

Ohjetta sovelletaan näillä markkinapaikoilla, mutta sitä pidetään hyvänä arvopaperimarkkinatapana myös kaupankäynnissä näiden markkinapaikkojen ulkopuolella. Ohjetta sovelletaan myös sellaiseen liikkeeseenlaskijaan, jonka rahoitusvälinettä on haettu otettavaksi kaupankäynnin kohteeksi kyseisille markkinapaikoille.

Pörssin sisäpiiriohje jakautuu kolmeen osaan:

- **OSA 1 Sisäpiiriohje;**
- **OSA 2 Ohje kaupankäyntirajoituksesta yhtiöissä sekä johdon ja sen lähipiirin liiketoimien ilmoittamisesta; ja**
- **OSA 3 Sisäpiiriasioiden hallinto ja valvonta**

Pörssin sisäpiiriohjeen tarkoituksena on koota ja kuvata keskeinen kulloinkin voimassa oleva sisäpiirisääntelyä ja kaupankäyntirajoituksia

koskeva säännöstö. Lisäksi tämä ohje sisältää keskeisen sisäpiiriasioiden hallinnointia koskevan Pörssin ohjeistuksen.

Tämä sisäpiiriohje sisältää tärkeimpiä markkinoiden väärinkäyttöasetuksessa ja Euroopan komission antamassa täytäntöönpanoasetuksessa (EU) 2022/1210 (**Sisäpiiriluettelon tp-asetus**) olevia sisäpiirisäännöksiä. Kyseisiä asetuksia sovelletaan sellaisinaan kaikissa Euroopan unionin jäsenmaissa. Lisäksi Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaisen (ESMA) ohjeet ja kysymyksiä ja vastauksia -julkaisut sisältävät tarkempaa sääntelyä ja ohjeistusta sisäpiiriasioista.

Ohjeeseen on lisätty selittäviä tekstiosia. Nämä kohdat on yleensä erotettu ohjeen varsinaisesta tekstistä sisennettynä ja ne on kursivoitu. Koska ohjeessa keskitytään EU-sääntelyn pääpiirteisiin eikä sen kaikkia yksityiskohtia ole mahdollista ottaa ohjeeseen, sääntelyn tarkat yksityiskohdat on selvitettävä markkinoiden väärinkäyttöasetuksesta, sen muutoksista ja täytäntöönpanosäännöksistä sekä ESMA:n ja Finanssivalvonnan antamista ohjeista ja kysymyksiä ja vastauksia -julkaisuista. Ohjeen ja selostustekstin tarkoitus on auttaa yhtiötä noudattamaan markkinoiden väärinkäyttöasetusta ja antaa ohjausta asetuksen noudattamisessa.

Listayhtiön toiminnan luonteeseen kuuluu, että sen johdolla ja muilla listayhtiön sisäpiiriin kuuluvilla henkilöillä voi olla listayhtiön liikkeeseen laskeman rahoitusvälineen arvoon vaikuttavia sisäpiiritietoja. Sisäpiiritiedot ovat luottamuksellisia, kunnes ne on julkistettu, muutoin markkinoilla saatavissa tai kun esimerkiksi niitä koskeva hanke on rauennut/päättynyt. Tietoja ei saa käyttää tai yrittää käyttää hyödyksi. Tietoja ei myöskään saa antaa kolmansille osapuolille eikä suositella tai houkutella toista henkilöä tekemään sisäpiirikauppoja tai ilmaista sisäpiiritietoa laittomasti, ellei ilmaiseminen tapahdu osana työn, ammatin tai tehtävien tavanomaista suorittamista. Yhtiön johdolla ja sisäpiiriin kuuluvilla voi olla myös muuta luottamuksellista tietoa, jota ei pidetä sisäpiiritietona, ja jota koskevat yleiset tällaisen tiedon käsittelysäännöt ja yhtiön sisäiset ohjeet.

Listayhtiöiden ja niiden puolesta tai lukuun toimivien henkilöiden on kunkin pidettävä sisäpiiriluetteloja. Sisäpiiriluetteloon on merkittävä kaikki henkilöt, joilla on pääsy sisäpiiritietoon ja jotka työskentelevät listayhtiölle työsopimuksen perusteella tai muuten suorittavat tehtäviä, joiden kautta niillä on pääsy sisäpiiritietoon, kuten neuvonantajat, kirjanpitäjät tai luottoluokituslaitokset.

Listayhtiön johdon omistus yhtiössä on listayhtiön ja sen osakkeenomistajien edun mukaista. Listayhtiön johtotehtävissä toimivien henkilöiden tekemien liiketoimien ilmoittaminen ja julkistaminen antavat sijoittajille mahdollisuuden seurata näiden

omistuksia, ja samalla se tukee arvopaperimarkkinoita kohtaan tunnettua luottamusta ja lisää markkinoiden avoimuutta. Luottamusta ja avoimuutta ylläpitää osaltaan myös se, että listayhtiön johdon lähipiiriin kuuluvien henkilöiden tekemät liiketoimet yhtiön liikkeeseen laskemilla arvopapereilla ja rahoitusvälineillä tulee myös ilmoittaa ja julkistaa.

Yhtiön johtotehtävissä toimivien henkilöiden kaupankäyntitapojen on ylläpidettävä arvopaperimarkkinoita kohtaan tunnettua luottamusta. Luottamusta markkinoihin lisätään myös yhtiön johdon ja muiden henkilöiden kaupankäynnin rajoituksilla ennen taloudellisten tietojen julkistamista.

Listayhtiön ei tarvitse markkinoiden väärinkäyttöasetuksen mukaan enää 3.7.2016 jälkeen ylläpitää julkista sisäpiirirekisteriä.

Tiivistelmä sisäpiiriohjeesta (OSA 1):

- **listayhtiön on käsiteltävä sisäpiiritietoa huolellisesti ja siten, ettei sen luottamuksellisuus vaarannu**
- **listayhtiö voi laatia yksittäisten sisäpiiritietoa koskevien sisäpiirilueteloiden (hankekohtainen sisäpiiriluetelo) lisäksi pysyviä sisäpiiriläisiä koskevan sisäpiiriluetelon (pysyvä sisäpiiri), jolloin pysyviä sisäpiiriläisiä ei merkitä hankekohtaisiin sisäpiirilueteloihin**
- **listayhtiö on aina vastuussa sisäpiirilueteloiden laatimisesta ja ajan tasalla pitämisestä, vaikka tehtävä olisi ulkoistettu. Listayhtiön puolesta ja lukuun toimivaa koskee erillinen sisäpiiriluetelon laatimis- ja ylläpitämisvelvoite**
- **sisäpiirikauppojen ja sisäpiiritiedon laitonta ilmaisemista koskeva kielto koskee kaikkia luonnollisia henkilöitä ja oikeushenkilöitä, joilla on sisäpiiritietoa riippumatta siitä, mistä tai miten tieto on saatu**
- **sisäpiiritietoa ei saa ilmaista toiselle, ellei ilmaiseminen tapahdu osana työn, ammatin tai tehtävien tavanomaista suorittamista**
- **listayhtiön tulee opastaa sisäpiirilueteloon merkittyjä henkilöitä näitä koskevista velvoitteista ja mahdollisista seuraamuksista**
- **listayhtiöiden tulee seurata ja valvoa sisäpiiriasioiden asianmukaista hallinnointia**
- **sisäpiiriluetelo on toimitettava Finanssivalvonnalle mahdollisimman pian sen pyynnöstä**

Tiivistelmä ohjeesta kaupankäyntirajoituksista sekä johdon ja sen lähipiirin liiketoimien ilmoittamisesta (OSA 2):

- listayhtiön hallituksen jäsen, toimitusjohtaja tai muu johtotehtävissä toimiva henkilö ei saa tehdä liiketoimia listayhtiön arvopapereilla tai niihin liittyvillä rahoitusvälineillä 30 päivän pituisen suljetun ajanjakson aikana ennen listayhtiön taloudellisen raportin julkistamista (suljettu ajanjakso)
- listayhtiön määrittelemän listayhtiön taloudellisen raportin valmisteluun osallistuvan henkilön ei ole suositeltavaa tehdä liiketoimia listayhtiön arvopapereilla tai niihin liittyvillä rahoitusvälineillä 30 päivän pituisen suljetun ajanjakson aikana ennen listayhtiön taloudellisen raportin julkistamista (suljettu ajanjakso)
- listayhtiö voi poikkeustapauksissa sallia kaupankäynnin suljetun ajanjakson aikana
- listayhtiön johtotehtävissä toimivan henkilön on ilmoitettava kaikki omaan lukuunsa tekemät liiketoimet Finanssivalvonnalle ja listayhtiölle viipymättä ja viimeistään kolmen työpäivän kuluessa liiketoimen toteutuksesta
- johtotehtävissä toimivan henkilön lähipiiriin kuuluvan on ilmoitettava kaikki omaan lukuunsa tekemät liiketoimet Finanssivalvonnalle ja listayhtiölle viipymättä ja viimeistään kolmen työpäivän kuluessa liiketoimen toteutuksesta
- listayhtiön on julkistettava johdon ja lähipiirin liiketoimet kahden työpäivän kuluessa niitä koskevan ilmoituksen vastaanottamisesta.

Tiivistelmä sisäpiiriasioiden hallinnosta ja valvonnasta (OSA 3):

- koulutus ja tiedotus: listayhtiön on huolehdittava, että sisäpiiriluetteloissa olevat henkilöt sekä kaupankäyntirajoituksen ja ilmoitusvelvollisuuden piirissä olevat henkilöt tunnistavat asemansa ja sen vaikutukset
- listayhtiön on pidettävä sisäpiiriohje sen piiriin kuuluvien henkilöiden saatavilla
- listayhtiön on huolehdittava sisäpiirihallinnon järjestämisestä
- listayhtiön on nimettävä sisäpiirivastaava, sisäpiiriluetteloiden hoitaja ja kaupankäyntirajoituksen sekä liiketoimien ilmoitus- ja julkistamisvelvollisuuden hoitamisesta vastuullinen henkilö
- listayhtiö voi järjestää ennakkotietomenettelyn, jossa yhtiön johtotehtävissä toimiva henkilö tai muu yhtiön määrittelemä suljetun ajanjakson rajoituksen piirissä oleva henkilö voi pyytää arvion suunnittelemansa rahoitusvälinettä koskevan liiketoimen lain- ja ohjeenmukaisuudesta

- **Listayhtiöllä on oltava menettely, jota noudattamalla listayhtiön palveluksessa olevat voivat ilmoittaa listayhtiön sisällä riippumattoman kanavan kautta finanssimarkkinoita koskevien säännösten ja määräysten epäilyistä rikkomisesta (whistle blowing).**

VOIMAANTULO

Ohjetta sovelletaan ohjeen alareunassa mainitusta päivämäärästä lähtien.

OSA 1: SISÄPIIRIOHJE

1.1 TARKOITUS JA SÄÄNTELYKEHYS

Sisäpiiriohjeen tarkoituksena on yhtenäistää ja tehostaa sisäpiiriasioiden käsittelyä ja siten lisätä luottamusta arvopaperimarkkinoiden toimintaan. Sisäpiirisääntely koskee kaikkia, joilla on pääsy sisäpiiritietoon tai joilla on hallussaan sisäpiiritietoa.

Pelkkä epäily siitä, että arvopaperikaupoissa olisi käytetty julkistamatonta tietoa, heikentää yleistä luottamusta arvopaperimarkkinoiden toimintaan. Usein luottamuksen heikentyminen aiheuttaa haittaa myös sille listayhtiölle, jonka työntekijä tai johtotehtävissä toimiva henkilö on epäilyn kohteena.

Ohjeeseen on koottu keskeinen sisäpiirisäännöstö ja sisäpiiriasioiden hallinnointia koskeva ohjeistus.

Ohjeen lopussa on liitteenä luettelo keskeisistä sovellettavista säännöksistä ja niiden perusteella annetuista ohjeista, kuten ESMA:n ja Finanssivalvonnan MAR-asetuksen soveltamisesta antamista ohjeista ja tulkintoista (Q & A -dokumenteista). Sisäpiiriohjeessa on joitakin viittauksia näihin säännöksiin tai tulkintoihin. Kulloinkin voimassa oleva sääntely ja viimeisimmät kysymyksiä ja vastauksia -dokumentit löytyvät esimerkiksi kyseisten viranomaisten internetsivujen kautta (esma.europa.eu tai Finanssivalvonta.fi). Säännökset, niiden muutokset sekä ESMA:n ja Finanssivalvonnan ohjeet ja tulkinnat on otettava huomioon sisäpiiriohjetta sovellettaessa.

Sisäpiiriohje on osa Pörssin säännöstöä, ja listayhtiön on noudatettava ohjetta toiminnassaan. Listayhtiön on ilmoitettava Pörssin sisäpiiriohjeen soveltamisesta ja kuvattava sisäpiirihallintonsa keskeiset menettelytavat yhtiön vuosittain laatimassa hallinto- ja ohjausjärjestelmää koskevassa selvityksessä¹.

Listayhtiöllä on oltava omaa toimintaansa koskeva sisäpiiriohje, jossa se voi täydentää Pörssin sisäpiiriohjetta omalla lisäsääntelyllä ja -kuvauksilla.

¹ Selvitys hallinto- ja ohjausjärjestelmästä on laadittava arvopaperimarkkinalain 7 luvun 7 §:n ja arvopaperin liikkeeseenlaskijan säännöllisestä tiedonantovelvollisuudesta annetun valtiovarainministeriön asetuksen (VMA 1020/2012) mukaisesti. Lisäksi pörssissä kaupankäynnin kohteena olevia osakkeen liikkeeseenlaskijoita koskee Arvopaperimarkkinayhdistys ry:n julkaisema Hallinnointikoodi 2020.

Sisäpiiritietoa saanut sisäpiiriluettelo on merkittävä henkilö ja yhtiön johtotehtävissä toimiva henkilö tai hänen lähipiiriläisensä vastaa kuitenkin aina itse siitä, että hänen toimintansa on markkinoiden väärinkäyttöasetuksessa, sen nojalla annetuissa säännöksissä ja tässä sisäpiiriohjeessa annetun sääntelyn mukaista.

1.2 SOVELTAMISALA JA MÄÄRITELMÄT

1.2.1 Yleinen soveltamisala

Ohjetta sovelletaan listayhtiöihin ja niiden johtotehtävissä toimiviin henkilöihin sekä niihin henkilöihin, joilla on pääsy sisäpiiritietoon. Lisäksi ohjetta sovelletaan muutoin listayhtiön puolesta tai lukuun toimiviin, kun he suorittavat tehtäviä, joiden kautta heillä on pääsy sisäpiiritietoon.

1.2.2 Sisäpiiriluettelot

Listayhtiön on laadittava sisäpiiriluettelot ja pidettävä ne ajan tasalla sähköisessä muodossa. Listayhtiö voi laatia yksittäisten sisäpiiritietoa koskevien sisäpiiriluetteloiden (hankekohtainen sisäpiiriluettelo) lisäksi pysyviä sisäpiiriläisiä koskevan täydennysosion (pysyvät sisäpiiriläiset). Pysyvä sisäpiiri käsittää vain ne henkilöt, joilla on jatkuva pääsy kaikkeen listayhtiötä koskevaan sisäpiiritietoon.

Mikäli listayhtiö laatii pysyviä sisäpiiriläisiä koskevan täydennysosion, pysyviä sisäpiiriläisiä voivat olla esimerkiksi hallituksen jäsenet, toimitusjohtaja ja talousjohtaja sekä muut työntekijät, joilla on säännöllinen pääsy kaikkeen sisäpiiritietoon.

Hankekohtaiseen sisäpiiriluettelo on tulla merkitä kaikki henkilöt, joilla on sisäpiiritietoa mukaan lukien mahdolliset ulkopuoliset neuvonantajat ja esimerkiksi kirjanpitäjät/tilintarkastajat. Pysyviä sisäpiiriläisiä ei merkitä hankekohtaisiin sisäpiiriluetteloihin, mikäli listayhtiö on laatinut erillisen pysyviä sisäpiiriläisiä koskevan täydennysosion.

Lisäksi listayhtiö laatii ja ylläpitää erikseen luetteloja johtotehtävissä toimivista henkilöistä ja näiden lähipiiriin kulloinkin kuuluvista henkilöistä (luonnollinen tai oikeushenkilö). Tämä luettelo ei ole sisäpiiriluettelo (ks. osa 2 kohta 4.1).

1.3 SISÄPIIRITieto

1.3.1 Sisäpiiritiedon määrittely

Sisäpiiritieto määritellään markkinoiden väärinkäyttöasetuksessa (MAR 7:1 artikla). Sisäpiiritieto on luonteeltaan täsmällistä ja julkistamatonta tietoa, joka liittyy suoraan tai välillisesti yhteen tai useampaan listayhtiöön taikka yhteen tai useampaan rahoitusvälineeseen. Tällaisella tiedolla olisi, jos se julkistettaisiin, todennäköisesti huomattava vaikutus kyseisten rahoitusvälineiden hintoihin tai niihin liittyvien rahoitusjohdannaisten hintaan.

Sisäpiiritiedolta vaaditaan siten sekä (i) tiedon täsmällisyyttä että (ii) todennäköistä huomattavaa vaikutusta rahoitusvälineiden hintoihin tai niihin liittyvien rahoitusjohdannaisten hintaan. Tiedon katsotaan olevan luonteeltaan *täsmällistä*, jos se viittaa ilmenneisiin olosuhteisiin tai sellaisiin olosuhteisiin, joiden voidaan kohtuudella olettaa ilmenevän, tai toteutuneeseen tapahtumaan tai tapahtumaan, jonka voidaan kohtuudellaan olettaa toteutuvan, edellyttäen että se on riittävän tarkkaa, jotta sen perusteella voidaan tehdä johtopäätös edellä mainittujen olosuhteiden tai edellä mainitun tapahtuman mahdollisesta vaikutuksesta rahoitusvälineiden tai niihin liittyvien rahoitusjohdannaisten hintoihin. Tiedolla, jolla *todennäköisesti olisi huomattava vaikutus* rahoitusvälineiden tai niihin liittyvien rahoitusjohdannaisten hintoihin, jos tieto julkistettaisiin, tarkoitetaan tietoa, jota järkevästi toimiva sijoittaja todennäköisesti käyttäisi yhtenä sijoituspäätöksensä perusteena.

Sisäpiiritietoa voi olla muun muassa tieto:

- *yhtiön tuloksen ja taloudellisen aseman olennaisesta muuttumisesta;*
- *yhtiön sulautumisesta, jakautumisesta tai muusta merkittävästä yritysjärjestelystä; ja*
- *osakeannista, osto- tai lunastustarjouksesta tai muusta yhtiön osakkeita koskevasta muutoksesta, kuten osakkeiden tai osakesarjojen yhdistämisestä taikka jakamisesta.*

Sisäpiiritiedolla voi olla liittymiä usean listayhtiön arvopaperiin esimerkiksi silloin, kun yhtiö A tekee hankintasopimuksen yhtiö B:n ja yhtiö C:n kanssa. Tiedon merkittävyyttä on arvioitava erikseen kaikissa näissä yhtiöissä. Mahdollista on, että yhtiöiden erojen (esimerkiksi kokoerot, eri toimialat) vuoksi tieto sopimuksesta on sisäpiirintietoa B:n liikkeeseen laskemiin

arvopapereihin liittyvänä, mutta ei A:n tai C:n liikkeeseen laskemiin arvopapereihin liittyvänä.

On huomattava, että myös rahoitusvälineen lajilla on vaikutusta siihen, onko asiassa kyse sisäpiiritiedosta. Esimerkiksi yksittäisellä tiedolla, jolla olisi todennäköisesti huomattava vaikutus listayhtiön liikkeeseen laskemien osakkeiden hintoihin, ei välttämättä olisi vastaavaa hintavaikutusta kyseisen listayhtiön liikkeeseen laskemien joukkovelkakirjalainojen hintoihin. Joukkovelkakirjan liikkeeseenlaskijan tapauksessa arvioidaan erityisesti sitä, onko kyse sellaisesta seikasta, jolla on vaikutusta joukkovelkakirjan liikkeeseenlaskijan vakavaraisuuteen, maksuvalmiuteen tai kykyyn vastata sitoumuksistaan.

Sisäpiiritietoon liittyvät tulkintakysymykset ratkaistaan viime kädessä tuomioistuimessa tapauskohtaisesti. Sisäpiiritiedon käsitettä määrittävät olennaisesti myös EU:n komissio, ESMA ja Euroopan unionin tuomioistuin. Tulkinnallisissa tilanteissa kansallinen tuomioistuin voi esittää Euroopan unionin tuomioistuimelle kysymyksen unionin oikeuden tulkinnasta.

Listayhtiön on määriteltävä, onko kulloinkin käsiteltävänä olevassa asiassa kyse sisäpiiritiedosta. Listayhtiön on käsiteltävä sisäpiiritietoa huolellisesti ja siten, ettei sen luottamuksellisuus vaarannu.

1.3.2 Sisäpiiritiedon julkistaminen ja lykkäämismenettely

Listayhtiön on julkistettava yleisölle mahdollisimman pian² sellainen sisäpiiritieto, joka koskee suoraan kyseistä listayhtiötä. Tiedon julkistamista voidaan kuitenkin lykätä yhtiön omalla vastuulla, mikäli kaikki seuraavat edellytykset täyttyvät:

- a) tiedon välitön julkistaminen todennäköisesti vaarantaisi listayhtiön oikeutetut edut³

ESMA on laatinut esimerkkiluettelon liikkeeseenlaskijan oikeutetuista eduista lykätä tiedon julkistamista.

ESMAN ohjeessa⁴ esitetään seuraavia esimerkkejä oikeutetuista eduista, joiden täyttyessä tiedon julkistamisen lykkääminen voi olla mahdollista:

² MAR 17:1 artikla.

³ MAR 17:4, a-kohta

⁴ ESMA: Markkinoiden väärinkäyttöasetusta koskevat ohjeet, 20/10/2016, ESMA/2016/1478 FI, viimeisin päivitys 13/04/2022, ESMA 70-159-4966 FI. Finanssivalvonta on saattanut kansallisesti voimaan nämä ESMAN antamat ohjeet 20.12.2016, ks. Finanssivalvonnan määräykset ja ohjeet 6/2016, 1.12.2016 ja viimeisin päivitys 13.6.2022.

- *käynnissä olevat neuvottelut, kun tietojen julkistaminen todennäköisesti vaikuttaisi neuvottelujen tulokseen*
- *tieto liittyy siihen, että listayhtiön taloudelliseen elinkelpoisuuteen kohdistuva vakava uhka, ja tietojen välitön julkistaminen haittaisi osakkeenomistajien etuja vaarantamalla taloudellisen elinkelpoisuuden palauttamiseen tähtäävien neuvottelujen loppuunsaattamisen*
- *kyse on sellaisesta listayhtiön johtoelimen tekemästä päätöksestä tai sopimuksesta, jonka voimaantulo edellyttää listayhtiön muun toimielimen hyväksyntää, silloin kun listayhtiön organisaatiossa edellytetään näiden elinten pitämistä erillään, ja tietojen julkistaminen ennen tämänkaltaista hyväksyntää ja tieto siitä, että hyväksyntää ei ole vielä saatu, todennäköisesti vaarantaisi tietojen asianmukaisen arvioinnin yleisön keskuudessa*
- *tieto liittyy edistykseen tuotekehittelyssä, patenteissa tai muunlaisissa keksinnöissä ja liikkeeseenlaskijan edun mukaista on suojata edistystä ennen kuin asia julkistetaan*
- *tieto liittyy listayhtiön päätökseen myydä tai ostaa huomattava omistusosuus toisessa yhtiössä ja julkistamisen lykkäämättä jättäminen vaarantaisi suunnitellun transaktion*
- *tieto liittyy aiemmin julkistettuun transaktioon, joka vaatii vielä viranomaishyväksynnän. Näissä tilanteissa viranomaisen asettamien lisäehtojen julkistamista voidaan lykätä, mikäli julkistaminen voisi vaarantaa transaktion toteutumisen*

b) julkistamisen lykkääminen ei todennäköisesti johtaisi yleisöä harhaan⁵

ESMAN ohjeessa⁶ esitetään seuraavia esimerkkejä tilanteista, joissa julkistamisen lykkääminen olisi

⁵ MAR 17:4, b-kohta

⁶ ESMA: Markkinoiden väärinkäyttöasetusta koskevat ohjeet, 20/10/2016, ESMA/2016/1478 FI viimeisin päivitys 13/04/2022, ESMA 70-159-4966 FI. Finanssivalvonta on saattanut kansallisesti voimaan nämä ESMAN antamat ohjeet 20.12.2016, ks. Finanssivalvonnan määräykset ja ohjeet 6/2016, 1.12.2016 ja viimeisin päivitys 13.6.2022.

todennäköisesti harhaanjohtavaa (eikä lykkääminen siten ole näissä tilanteissa mahdollista):

- Lykkäyksen kohteena oleva tieto poikkeaa merkittävästi listayhtiön aiemmin julkistamasta tiedosta*
- Lykkäyksen kohteena oleva tieto koskee sitä, että listayhtiön aiemmin julkistamia taloudellisia tavoitteita ei todennäköisesti tulla saavuttamaan*
- Lykkäyksen kohteena oleva tieto poikkeaa olennaisesti siitä, mitä markkinat odottavat listayhtiön aiemmin antamien signaalien perusteella*

c) listayhtiö pystyy takaamaan kyseisen tiedon säilymisen luottamuksellisena⁷.

Mikäli edellytykset lykkäyspäätökselle täyttyvät, tulee listayhtiön tehdä päätös⁸ sisäpiiritiedon julkistamisen lykkäämisestä⁹, dokumentoida kyseinen päätös sekä perustaa kyseistä sisäpiiritietoa koskeva sisäpiiriluetelo.

Tavallisesti lykkäyspäätös ja sisäpiiriluetelon perustaminen tapahtuvat samanaikaisesti.

Lykkäämispäätöksen jälkeen listayhtiön on varmistuttava kaikkien lykkäämisedellytysten täytymisestä koko lykkäämismenettelyn ajan, eli kunnes sisäpiiritieto on julkistettu tai kyseinen hanke on rauennut. Jos lykkäämismenettelyn kohteena olevan tiedon luottamuksellisuutta ei pystytä enää takaamaan, listayhtiön on julkistettava kyseinen sisäpiiritieto yleisölle mahdollisimman pian. Tämä koskee esimerkiksi tilanteita, joissa markkinoilla liikkuu sisäpiiritietoon liittyviä huhuja, jotka ovat riittävän täsmällisiä osoittamaan, että sisäpiiritieto ei ole pysynyt luottamuksellisena.

Kun listayhtiö julkistaa lykätyn sisäpiiritiedon, tulee julkistamisen lykkäämisestä ilmoittaa viipymättä Finanssivalvonnalle.¹⁰ Perustelut

⁷ MAR 17:4, c-kohta

⁸ Listayhtiöiden neuvottelukunta on laatinut listayhtiöiden käyttöön mallin ”PÄÄTÖS SISÄPIIRINTIEDON JULKISTAMISEN LYKKÄÄMISESTÄ”. Malli on julkaistu Arvopaperimarkkinayhdistyksen internetsivuilla (cgfinland.fi).

⁹ Finanssivalvonta on antanut Kysymyksiä ja vastauksia – kannanoton: Kysymyksiä ja vastauksia (Q&A) - Sisäpiiritiedon julkistaminen ja julkistamisen lykkääminen (MAR 17 artikla).

¹⁰ Listayhtiöiden neuvottelukunta on laatinut listayhtiöiden käyttöön mallin ”PÄÄTÖS SISÄPIIRINTIEDON JULKISTAMISEN LYKKÄÄMISESTÄ”. Malli on julkaistu Arvopaperimarkkinayhdistyksen internetsivuilla (cgfinland.fi). Finanssivalvonta on julkaissut ilmoituslomakkeen ”Sisäpiiritiedon julkistamisen lykkäämisilmoitus”.

julkistamisen lykkäämisedellytysten täyttymisestä tulee säilyttää¹¹ ja selvitys näiden edellytysten täyttymisestä tulee pyynnöstä toimittaa Finanssivalvonnalle.

Perustelut julkistamisen lykkäämisedellytysten täyttymisestä tulee säilyttää vähintään viisi vuotta.

1.3.3 Sisäpiiriluetellon laatimisen perusta

Sisäpiiriluetello on laadittava sisäpiiritiedosta, jonka julkistamista on lykätty markkinoiden väärinkäyttöasetuksen mukaisesti (tämän ohjeen kohta 1.3.2). Hankkeella tarkoitetaan tässä ohjeessa listayhtiön toimesta luottamuksellisesti valmisteltavaa, yksilöitävissä olevaa toimenpidekokonaisuutta tai järjestelyä, joka on yhtiön käsityksen mukaan sisäpiiritietoa, ja jonka julkistamisen lykkäämisestä listayhtiö on päättänyt.

Hankkeena ei lähtökohtaisesti pidetä säännöllisen tiedonantovelvollisuuden piiriin kuuluvia asioita, kuten puolivuosiselvityksen ja tilinpäätöksen laatimista, eikä yhtiön muutoin säännöllisesti julkistamien taloudellisten raporttien, kuten neljännesvuosiselvitysten laatimista. Yhtiön on kuitenkin arvioitava, sisältääkö valmisteltava raportti sisäpiiritietoa ja tilanteen mukaan joko julkistettava sisäpiiritieto mahdollisimman pian tai lykättävä tiedon julkistamista ja perustettava hanke¹². Jollei hanketta perusteta, listayhtiön on suositeltavaa antaa ohjeistus suljettua ajanjaksoa koskien kaupankäynnin rajoittamiseksi niiden henkilöiden osalta, jotka osallistuvat ko. taloudellisen raportin laatimiseen ja joilla yhtiön käsityksen mukaan on merkittävää luottamuksellista tietoa taloudellisen raportin sisällöstä. Tätä käsitellään yksityiskohtaisemmin tämän ohjeen osassa 2.

Koska taloudellisen raportin laatimisen yhteydessä saattaa ilmetä esimerkiksi tarve julkistaa tulokset, listayhtiön edun mukaista on rajoittaa kaupankäyntiä niiden henkilöiden osalta, jotka osallistuvat taloudellisten raporttien laatimiseen tai saavat tietoa valmistelusta.

¹¹ Pk-yritysten kasvumarkkinalla olevia First North –yhtiöitä koskee helpotus 1.1.2021 alkaen. Finanssivalvonta lausuu asiasta Markkinatiedotteessaan 2/2020 seuraavasti: ”Uuden MAR 17 artiklan 4 kohtaan lisätyn säännöksen mukaan niin kauan, kuin liikkeeseenlaskija pystyy perustelemaan lykkäämispäätöksensä, liikkeeseenlaskijaa ei vaadita pitämään kirjaa kyseisestä selvityksestä. Käytännössä pk-yritysten kasvumarkkinoiden liikkeeseenlaskijat vapautetaan velvollisuudesta dokumentoida kirjallisesti lykkäämisedellytysten täyttymistä ja niiden voimassa säilymistä. Lykkäämisedellytyksiä koskevat perustelut tulee kuitenkin pystyä laatimaan jälkikäteen tarvittaessa. Finanssivalvonta kiinnittää huomiota siihen, että lykkäämisen eri vaiheiden luotettava muistaminen jälkikäteen voi olla haasteellista, erityisesti pitkäkestoisissa lykkäämistapauksissa. Tämän vuoksi liikkeeseenlaskijoiden tulisi etukäteen arvioida lykkäämisedellytysten ajantasaisen dokumentoinnin tarvetta.”

¹² Finanssivalvonta on antanut Kysymyksiä ja vastauksia –kannanoton: Kysymyksiä ja vastauksia (Q&A) - Sisäpiiritiedon julkistaminen ja julkistamisen lykkääminen (MAR 17 artikla).

Listayhtiö voi myös käsitellä taloudellisten raporttien laatimista hankkeen tavoin. Tällöin listayhtiön on noudatettava myös julkistamisen lykkäämistä koskevaa menettelyä sekä laadittava asiaa koskeva hankekohtainen sisäpiiriluettelo.

Tulosvaroitusta koskeva sisäpiiritieto on julkistettava mahdollisimman pian, eikä sen julkistamista voida lykätä.

Kahden listayhtiön välisissä järjestelyissä sisäpiiritieto voi koskea joko vain toista yhtiötä tai kumpaakin yhtiötä.

Tyypillisiä tilanteita, joissa päätös julkistamisen lykkäämisestä voidaan tehdä ja joita voidaan pitää hankkeina, ovat muun muassa:

- merkittävät yritys- ja toimialajärjestelyt;
- merkittävät liiketoiminnan uudelleensuuntaamiset, merkittävät saneeraussuunnitelmat ja tulosparannus-ohjelmat;
- merkittävät yhteistyösopimukset;
- merkittävät yrityskaupat;
- julkiset ostotarjoukset ja merkittävät osakeannit; sekä
- muu sisäpiiritieto, jonka julkistamista on lykätty

Hanke voi olla myös listayhtiön omaan tuotekehitykseen perustuva merkittävä toimenpidekokonaisuus.

Pörssin sääntöjen mukainen julkistamisvelvollisuus ei yksin johda siihen, että julkistamisvelvollisuuden kohteena olevaa tietoa tulisi pitää hankkeena. Esimerkiksi julkistettavaa osingonjakoehdotusta tai omien osakkeiden hankkimista ei yleensä ole tarpeen pitää hankkeena, ellei näihin liity sisäpiiritietoa, jonka julkistamista on yhtiön lykättävä.

Jos listayhtiö julkistaa valmistelewansa tiettyä toimenpidekokonaisuutta tai järjestelyä, sitä ei yleensä julkistamisen jälkeen pidetä hankkeena, ellei jatkovalmisteluun liittyviä tai julkistamatta jääneitä seikkoja ole pidettävä sisäpiiritietona.

1.3.3.1 Toimenpidekokonaisuuden tai järjestelyn vaihe

Silloin, kun sisäpiiritieto koskee valmisteltavaa toimenpidekokonaisuutta tai järjestelyä, sen toteuttamisen

valmistelusta tulee olla olemassa listayhtiön toimivaltaisen elimen nimenomainen päätös tai muu vastaava kannanotto. Esimerkiksi hallituksessa käsiteltävä yleiskatsaus, jossa informoidaan useista alustavan valmistelun kohteena olevista yrityskauppa- ja/tai yritysjärjestelymahdollisuuksista, ei yleensä edellytä hankekohtaisen sisäpiiriluettelon perustamista. Pitkäkestoisen menettelyn välivaihetta on pidettävä sisäpiiritietona, jos se sellaisenaan täyttää sisäpiiritiedon kriteerit.

Valmisteluvaiheessa tehtäviä alustavia selvityksiä ei ole tarpeen pitää hankkeena. Esimerkiksi alustavat selvitykset ja analyysit yrityskaupan kohteesta tai vaihtoehtoisista ratkaisuista eivät muodosta hanketta.

Kahdenvälinen yrityskauppa voi edetä esimerkiksi seuraavasti. Katkoviiva kuvaa ajankohtaa, jolloin järjestely on edennyt siihen vaiheeseen, että sitä on viimeistään pidettävä sisäpiiritietona¹³, josta on tehtävä julkistamista koskeva lykkäyspäätös ja josta on perustettava hankekohtainen sisäpiiriluettelo:

- *Alustavat analyysit ja selvitykset*
- *Yhteydenotot neuvonantajiin*
- *Alustavat yhteydenotot*
- *Ensimmäinen tapaaminen toisen sopijapuolen kanssa*
- *Alustavat keskustelut toisen sopijapuolen kanssa*
- *Osapuolten myönteinen suhtautuminen jatkokeskusteluihin*
- *Salassapitosopimuksen allekirjoittaminen*
- *Listayhtiön päätös tai vastaava kannanotto edetä asian valmistelussa*

-
- *Neuvottelut kaupan ehdoista ja rakenteesta / aiesopimus*
 - *Due diligence, johdon esitykset yms.*
 - *Kaupan lopullisia ehtoja määritellään*
 - *Järjestely hyväksytään listayhtiön puolelta*
 - *Sopimuksen tai esisopimuksen allekirjoittaminen*
 - *Julkistaminen ja ilmoitus julkistamisen lykkäämisestä Finanssivalvonnalle*

Jos listayhtiö osallistuu tarjouskilpailuun ostajana, hankkeen perustamisen ajankohtaa voidaan siirtää ensimmäisen tarjouksen tekemisen hetkestä myöhempään ajankohtaan. Järjestelyä on kuitenkin syytä

¹³ Jotta valmisteltava järjestely voisi ylipäänsä saavuttaa sisäpiirintiedon tason, tulee kyseisen järjestelyn olla listayhtiön näkökulmasta sen verran merkityksellinen, että järjestelyllä olisi toteutuessaan todennäköisesti huomattava vaikutus listayhtiön rahoitusvälineiden tai niihin liittyvien rahoitusjohdannaisten hintoihin.

pitää hankkeena viimeistään silloin, kun listayhtiö on saanut tiedon pääsemisestään toiselle/varsinaiselle tarjouskierrokselle. Hankkeen perustamistarpeeseen vaikuttaa myös muiden mahdollisten ostajaehdokkaiden lukumäärä sekä tarjouksentekijän tahtotila lopullisen kaupan tekemisen suhteen.

Tarjouskilpailut (listayhtiö ostajana):

- *Myyjän alustava yhteydenotto*
- *Salassapitosopimusten allekirjoittaminen*
- *Kohdeyhtiötä koskevia tietoja sisältävän esitteen (Information Memorandum) vastaanottaminen*
- *Alustava ei-sitova tarjous*
- *Listayhtiö saa tiedon pääsemisestään toiselle/varsinaiselle tarjouskierrokselle*

-
- *Due diligence, kohdeyhtiön johdon esitykset yms.*
 - *Sitova tarjous*
 - *Neuvottelut tarjouksen ehdoista*
 - *Hallitus hyväksyy oston*
 - *Sopimuksen tai esisopimuksen allekirjoittaminen*
 - *Julkistaminen ja ilmoitus julkistamisen lykkäämisestä Finanssivalvonnalle*

Jos aloite järjestelyyn on listayhtiön oma, sitä on syytä pitää hankkeena aiemmin kuin siinä tapauksessa, että järjestely aloitetaan jonkin toisen tahon toimesta. Jälkimmäisessä tapauksessa listayhtiön tahtotilan selvittäminen voi vaatia enemmän aikaa ja selvittelyä. Esimerkiksi tarjouskilpailua, jossa listayhtiö toimii myyjäosapuolena, on syytä pitää hankkeena aikaisemmassa vaiheessa, kuin jos listayhtiö on ostajana. Tällöin hanke voi olla syytä perustaa esimerkiksi sen jälkeen, kun listayhtiö on tehnyt päätöksen myynnin valmisteleemisesta tai antanut investointipankille toimeksiannon myynnin toteuttamiseksi.

Kohdeyhtiön tulee yleensä pitää julkista ostotarjousta hankkeena ja tehdä lykkäyspäätös, mikäli markkinoiden väärinkäyttöasetuksen mukaiset lykkäyskriteerit täyttyvät, jo silloin, kun listayhtiö on perustellusti arvioinut, että sen saama yhteydenotto on vakavasti otettava. Yhteydenottoa voidaan pitää vakavasti otettavana esimerkiksi silloin, kun hallitus on katsonut aiheelliseksi ryhtyä asiassa toimenpiteisiin tai aloittanut neuvottelut tarjouksen tekijän kanssa tai hallitus on muuten päättänyt ryhtyä asiassa konkreettisiin valmistelutoimiin.

Mikäli järjestelyn vaikutuksen listayhtiön rahoitusvälineen hintaan voidaan perustellusti olettaa olevan erityisen merkittävä, järjestelyä voi olla syytä pitää hankkeena jo tavanomaista varhaisemmassa vaiheessa. Listayhtiö voi luokitella toimenpidekokonaisuuden tai järjestelyn hankkeeksi myös siinä tapauksessa, että hankkeen edellytykset eivät kaikilta osin täyttyisikään.

Toimenpidekokonaisuutta tai järjestelyä on yleensä syytä pitää hankkeena silloin, kun listayhtiö on kyseisellä arviointihetkellä objektiivisesti arvioinut, että valmisteltavana olevan toimenpidekokonaisuuden tai järjestelyn voidaan kohtuudella olettaa toteutuvan.

Hankkeesta ei ole kyse silloin, jos hankkeen toteutumismahdollisuus on vähäinen tai hankkeen toteutuminen on selvästi epätodennäköisempää kuin sen toteutumatta jääminen.

1.3.3.2 Toisen tahon myötävaikutus

Jos toimenpidekokonaisuus tai järjestely edellyttää toisen tahon myötävaikutusta, se muodostuu sisäpiiritiedoksi yleensä vasta silloin, kun sanottu toinen taho on ilmoittanut listayhtiölle ryhtyneensä asiassa sellaisiin konkreettisiin valmistelutoimenpiteisiin, joiden tavoitteena on toimenpidekokonaisuuden tai järjestelyn toteuttaminen.

Myös toisen tahon omasta aloitteestaan listayhtiöön kohdistamat merkittävät toimenpiteet, jotka edellyttävät listayhtiön myötävaikutusta, kuten yhteisyrityksen perustaminen, yhteistyösopimus, julkinen ostotarjous taikka muu listayhtiöön kohdistunut toimenpide, voivat muodostaa hankkeen.

Alustavan positiivisen suhtautumisen osoittamista tai alustaviin neuvotteluihin osallistumista ei yleensä pidetä vielä toteuttamiseen tähtäävinä valmistelutoimenpiteinä.

Listayhtiöllä ei ole velvollisuutta perustaa hanketta niin kauan kuin sillä ei ole tietoa toisen tahon mahdollisesta päätöksestä ryhtyä toteuttamiseen tähtääviin valmistelutoimenpiteisiin.

1.4 KIELLETTY SISÄPIIRITIEDON KÄYTTÖ

1.4.1 Sisäpiiritiedon käyttöä koskeva kieltö

Sisäpiiritiedon käyttäminen ja ilmaiseminen on kiellettyä. Sisäpiirikauppojen tekemistä ja sisäpiiritiedon laitonta ilmaisemista koskeva kieltö koskee kaikkia luonnollisia henkilöitä ja oikeushenkilöitä, joilla on sisäpiiritietoa riippumatta siitä, mistä tai miten tieto on saatu silloin, kun kyseinen henkilö tietää tai hänen pitäisi tietää, että hänellä on hallussaan sisäpiiritietoa.

Henkilö ei saa

- tehdä tai yrittää tehdä sisäpiirikauppoja;
- suositella että toinen henkilö tekee sisäpiirikauppoja, tai houkutella toista henkilöä tekemään sisäpiirikauppoja; tai
- ilmaista sisäpiiritietoa laittomasti.

Rikoslain 51 luvussa säädetään rangaistavaksi sisäpiiritiedon väärinkäyttö tavallisena ja törkeänä tekemuotona. Rahoitusvälineiden hankkimisen tai luovuttamisen lisäksi myös rahoitusvälinettä koskevan toimeksiannon muuttaminen ja peruuttaminen on rangaistavaa. Rangaistavaa on myös sisäpiiritiedon hyväksikäyttö neuvomalla toista henkilöä rahoitusvälineen hankinnassa tai luovutuksessa taikka rahoitusvälinettä koskevan toimeksiannon peruuttamisessa tai muuttamisessa. Myös sisäpiiritiedon oikeudeton ilmaiseminen saattaa aiheuttaa rangaistusvastuun.¹⁴ Lisäksi Finanssivalvonnalla on oikeus määrätä hallinnollisia seuraamusmaksuja sisäpiirisäännösten rikkomisesta. Finanssivalvonta voi tehdä sisäpiiriasiassa tutkintapyynnön poliisille, jolloin asia siirtyy poliisin esitutkintaan.

1.4.2 Sisäpiirikauppa

Sisäpiirikauppa on määritelty markkinoiden väärinkäyttöasetuksessa (MAR 8 artikla). Sisäpiirikaupalla tarkoitetaan tilannetta, jossa henkilöllä on sisäpiiritietoa ja jota hän käyttää hyväkseen hankkimalla tai luovuttamalla omaan tai kolmannen osapuolen lukuun suoraan tai välillisesti rahoitusvälineitä, joihin sisäpiiritieto liittyy. Sisäpiirikaupoiksi katsotaan myös sisäpiiritiedon käyttäminen peruuttamalla tai muuttamalla toimeksianto.

Markkinoiden väärinkäyttöasetus määrittelee myös erikseen sellaisia laillisia tilanteita ja toimintatapoja, joita ei katsota tietyissä tilanteissa sisäpiirikaupoiksi (MAR 9 artikla). Vaikka kauppa olisikin toteutettu asetuksen mukaisesti laillisten toimintatapojen puitteissa, sisäpiirikaupan kiellon rikkominen voidaan silti katsoa tapahtuneeksi,

¹⁴ Sisäpiiritiedon ilmaisemista koskeva kansallinen rangaistusäännös on tullut voimaan 3 päivänä heinäkuuta 2016 (521/2016).

jos Finanssivalvonta toimivaltaisena viranomaisena osoittaa, että kaupankäyntiin tai muuhun toimintaan oli oikeudeton peruste (MAR 9:6 artikla).

1.4.3 Suosittelu ja houkuttelu

Kiellettyä on myös se, että henkilö, jolla on hallussaan sisäpiiritietoa, suosittelee tai houkuttelee kyseisen tiedon perusteella toista henkilöä hankkimaan tai luovuttamaan rahoitusvälineitä, joihin kyseinen tieto liittyy. Kiellettyä on myös suosittelu tai houkuttelu rahoitusvälinettä koskevan toimeksiannon peruuttamiseksi tai muuttamiseksi.

1.4.4 Sisäpiiritiedon laitton ilmaiseminen

Laittomalla ilmaisemisella tarkoitetaan tilannetta, jossa henkilöllä on hallussaan sisäpiiritietoa ja hän ilmaisee kyseisen sisäpiiritiedon toiselle henkilölle, jolle ilmaiseminen tapahtuu osana työn, ammatin tai tehtävien tavanomaista suorittamista (MAR 10:1 artikla).

Sisäpiiritiedon saa ilmaista ainoastaan, jos se tapahtuu osana työn, ammatin tai tehtävien tavanomaista suorittamista, esimerkiksi asianajajalle tai tilintarkastajalle tietoon liittyvän toimeksiannon yhteydessä.

Ilmaisemisen on katsottava tapahtuneen osana henkilön työtä, ammattia tai tehtävien tavanomaista suorittamista myös silloin, kun kyse on "markkinoiden tunnustelusta" (MAR 11:1 artikla), jos tiedon ilmaiseva osapuoli noudattaa niitä vaatimuksia, joita MAR asettaa hyväksyttävälle markkinoiden tunnustelulle. Markkinoiden tunnustelusta voi olla kyse esimerkiksi silloin kun listayhtiö tai sen puolesta toimiva neuvonantaja ottaa yhteyttä listayhtiön merkittävään osakkeenomistajaan osakeannin toteutusedellytysten selvittämiseksi.¹⁵

1.4.5 Kaupankäyntikielto

Listayhtiön tulee ohjeistaa sisäpiirilueteloihin merkittyjä henkilöitä siten, että sisäpiiritiedon väärinkäytöltä vältetään.

¹⁵ Markkinoiden tunnustelua koskevasta poikkeuksesta ja tunnustelulle asetetuista vaatimuksista säädetään MAR 11:1.a, 11:3 ja MAR 11:5 artikloissa. Ks. lisäksi ESMA:n ohje "Markkinoiden tunnustelun vastaanottavat henkilöt" (ESMA/2016/1477 FI). Finanssivalvonta on saattanut kansallisesti voimaan tämän ESMA:n antaman ohjeen 10.1.2017, ks. Finanssivalvonnan määräykset ja ohjeet 10/2016, 1.12.2016. Finanssivalvonta suosittaa, että tämä ohjeen soveltamisalaan kuuluvat henkilöt noudattavat ohjetta. Lisäksi ESMA:n tulkintaa, ks. ESMA: Questions and Answers on the Market Abuse Regulation (MAR).

Kun listayhtiö on tehnyt sisäpiiritiedon julkistamisen lykkäämistä koskevan päätöksen, määritellyt valmisteltavan toimenpidekokonaisuuden tai järjestelyn hankkeeksi ja laatinut siitä sisäpiiriluettelon, on luetteloön merkityiltä henkilöiltä kiellettävä kaikki kaupankäynti listayhtiön arvopapereilla ja niihin liittyvillä johdannaisilla sekä muilla rahoitusvälineillä ja niihin liittyvät liiketoimet hankkeen raukeamiseen tai julkistamiseen saakka.

Sisäpiiriluettelossa olevien henkilöiden kaupankäynnin ohjeistus voi koskea myös toisen listayhtiön rahoitusvälineillä käytävää kauppaa sekä yleistä salassapitovelvollisuutta. Tällainen ohjeistus voi olla tarpeen, vaikka listayhtiö ei pitäisi valmisteltavaa toimenpidekokonaisuutta tai järjestelyä omalta kannaltaan hankkeena.

Jos hanke kohdistuu toiseen julkisesti noteerattuun yhtiöön (esimerkiksi merkittävä yrityskauppa, jonka kohteena on julkisesti noteerattu yhtiö), listayhtiön tulee kieltää sisäpiiriluettelossa olevaa henkilöä käymästä kauppaa tällaisen toisen yhtiön osakkeilla sekä muilla rahoitusvälineillä, joiden arvoon tieto vaikuttaa merkittävästi.

Sisäpiiriluetteloön merkitsemiseen perustuvaa kaupankäyntikieltoa ei voida asettaa taannehtivasti.

Sisäpiiriluetteloön perustuva kaupankäyntikielto tulee voimaan aikaisintaan siitä hetkestä, kun henkilö on saanut sisäpiiritietoa. Kaupankäyntikiellon alkamisesta riippumatta henkilö, jolla on sisäpiiritietoa, on itse vastuussa siitä, että hän noudattaa kulloinkin voimassa olevaa sääntelyä ja listayhtiön antamaa ohjeistusta.

1.5 SISÄPIIRILUETTELOJA KOSKEVAT SÄÄNNÖT

Sisäpiiriluetteleja, niiden laatimista ja päivittämistä koskevat säännökset ovat MAR 18 artiklassa ja Sisäpiiriluettelon tp-asetuksessa. Sisäpiiriluettelon tp-asetuksessa säännellään yksityiskohtaisemmin sisäpiiriluettelejen tarkkaa muotoa ja päivitystapaa. Finanssivalvonta on lisäksi laatinut erillisen pohjan sisäpiiriluettelon tietojen toimittamista varten. Jos listayhtiö on antanut sisäpiiriluettelonsa laatimisen ulkopuolisen tehtäväksi, listayhtiön tulee ilmoittaa tälle sisäpiiriohjeesta ja sen noudattamisvelvollisuudesta.

Listayhtiö voi ylläpitää sisäpiiriluetteleja esimerkiksi Finanssivalvonnan laatimalla pohjalla tai muulla vaatimukset täyttävällä sähköisellä menettelyllä.

1.5.1 Sisäpiiriluettelojen pitämisvelvollisuus ja luettelotyypit

Listayhtiöllä on velvollisuus pitää sisäpiiriluetteloja kaikista henkilöistä, joilla on pääsy sisäpiiritietoon, ja jotka työskentelevät listayhtiölle työsopimuksen perusteella tai muuten suorittavat tehtäviä, joiden kautta niillä on pääsy sisäpiiritietoon, kuten neuvonantajista, kirjanpitäjistä tai luottoluokituslaitoksista. Vastaava velvollisuus koskee kaikkia listayhtiön puolesta ja lukuun toimivia. (MAR 18 artikla)

Listayhtiö vastaa myös yhtiön puolesta laadittavista sisäpiiriluetteloista¹⁶, jos listayhtiö on antanut sisäpiiriluettelonsa laatimisen ulkopuolisen tehtäväksi. Listayhtiöllä on aina oikeus tutustua näin laadittuihin sisäpiiriluetteluihin.

Myös neuvonantajan tai muun listayhtiön puolesta ja lukuun toimivan, on avattava oma sisäpiiriluettelo hanketta varten¹⁷. Myös tämän luettelon, josta neuvonantaja vastaa, on täytettävä Sisäpiiriluettelon tp-asetuksen vaatimukset.

Käytännössä listayhtiö:

- jaottelee sisäpiiriluettelon tarpeen mukaan erillisiin osioihin (yksittäisiin hankkeisiin, esim. yrityskauppa). Tällöin kussakin osiossa on lueteltava vain kaikki ne henkilöt, joilla on pääsy tiettyyn samaan sisäpiiritietoon.
- voi laatia edellä mainittujen luetteloiden lisäksi sisäpiiriluettelon täydennysosion, johon merkitään ne sisäpiiriläiset, joilla on asemansa tai työnsä perusteella pääsy kaikkeen listayhtiötä koskevaan sisäpiiritietoon (pysyvät sisäpiiriläiset). Tällöin pysyvään sisäpiirirekisteriin merkittyjä henkilöitä ei merkitä erillisiin hankekohtaisiin sisäpiiriluetteluihin.

Mikäli yhtiö laatii täydennysosion pysyvistä sisäpiiriläisistä, oletetaan kaikkien tähän täydennysosioon merkittyjen pysyvien sisäpiiriläisten saaneen tiedon kaikista sisäpiiritiedoista. Listayhtiön on siten suositeltavaa ilmoittaa kaikille täydennysosioon merkityille henkilöille välittömästi uuden hankkeen perustamisesta.

¹⁶ ESMA: ESMA Q & A on the Market Abuse Regulation (MAR). Ks. myös Finanssivalvonnan Markkinat-tiedote (esim. 2/2020).

¹⁷ ESMA: ESMA Q & A on the Market Abuse Regulation (MAR).

1.5.2 Sisäpiiriluettelojen ylläpitäminen, julkisuus ja toimittaminen Finanssivalvonnalle

Sisäpiiriluettelot on pidettävä ajan tasalla sähköisessä muodossa tarkkaa muotoa noudattaen siten, ettei niiden muuttaminen jälkikäteen ole mahdollista. Luettelon sähköisillä muodoilla on varmistettava, että luettelon aiemmat versiot ovat haettavissa ja käytettävissä.

Sisäpiiriluettelot eivät ole julkisia, eikä listayhtiöillä ole velvollisuutta asettaa niitä yleisön nähtäville tai saataville.

Sisäpiiriluettelo tai sen osio on pyynnöstä toimitettava Finanssivalvonnalle mahdollisimman pian¹⁸.

1.5.3 Sisäpiiriluettelon merkitsemisestä ilmoittaminen ja siihen merkittävät tiedot

1.5.3.1 Sisäpiiriluettelon merkitsemisestä ilmoittaminen

Listayhtiön on ilmoitettava mahdollisimman pian kirjallisesti sisäpiiriluettelon kuuluvalla henkilölle hänen sisäpiiriasemastaan listayhtiössä, siitä seuraavista velvoitteista ja siihen mahdollisesti liittyvistä seuraamuksista.

Listayhtiöiden ja niiden puolesta tai lukuun toimivien henkilöiden on toteutettava kaikki kohtuulliset toimet varmistaakseen, että kaikki sisäpiiriluettelossa olevat henkilöt tunnustavat kirjallisesti sisäpiiritietoon liittyvät oikeudelliset ja sääntelyyn liittyvät velvoitteet sekä ovat tietoisia sisäpiirikauppoihin ja sisäpiiritiedon laittomaan ilmaisemiseen sovellettavista seuraamuksista. Ilmoitus sisäpiiriluettelon merkitsemisestä voidaan antaa esimerkiksi sähköpostitse, jolloin on suositeltavaa varmistua ilmoituksen vastaanottamisesta esimerkiksi pyytämällä asianomaiselta henkilöltä sähköpostitse vastaus, joka sisältää kuittauksen ilmoituksen vastaanottamisesta.

1.5.3.2 Sisäpiiriluetteloihin merkittävät tiedot ja niiden ajan tasalla pitäminen

Listayhtiö vastaa siitä, että sisäpiiriluettelon on merkitty viipymättä kaikki ne henkilöt, joilla on sisäpiiritietoa. Pk-yritysten kasvumarkkinalla (Nasdaq First North Growth Market Finland ja sen Premier- ja Cooperatives-segmentit) kaupankäynnin kohteena olevan rahoitusvälineen liikkeeseenlaskijan on myös sisällytettävä sisäpiiriluetteloihinsa kaikki markkinoiden väärinkäyttöasetuksen 18

¹⁸ Ks. myös sisäpiiriluettelomallit Finanssivalvonnan MAR-verkkosivuilla.

artiklan 1 kohdan a alakohdassa tarkoitetut henkilöt (AML 12:2 §, 8.5.2020/317)¹⁹.

Listayhtiö voi laatia yksittäisten sisäpiiritietoa koskevien sisäpiiriluetteloiden (hankekohtainen sisäpiiriluettelo) lisäksi pysyviä sisäpiiriläisiä koskevan sisäpiiriluettelon täydennysosion (pysyvä sisäpiiri). Luettelossa tai sen kussakin osiossa on oltava ainoastaan sellaisia henkilöitä koskevia tietoja, joilla on pääsy kyseiseen sisäpiiritietoon. Sisäpiiriluetteloiden tarkempi sisältö ilmenee komission Sisäpiiriluettelon tp-asetuksen liitteistä (EU 2022/1210).

Sisäpiiritiedon käyttämisestä koskevat kiellot ovat voimassa riippumatta siitä, onko henkilö sisäpiiriluettelossa vai ei. Henkilö vastaa aina itse siitä, että hän noudattaa sääntelyn mukaisia, sisäpiiritietoon liittyviä velvoitteitaan.

Listayhtiön on päivitettävä sisäpiiriluetteloiden tietoja (MAR 18:4 artikla). Tiedot on saatettava ajan tasalle viipymättä ja ajan tasalle saattamisen päivämäärä on merkittävä seuraavissa tilanteissa:

- jos tapahtuu muutos syyssä, jonka vuoksi jo luetteloon merkitty henkilö sisällytetään sisäpiiriluetteloon;
- jos uusi henkilö saa pääsyn sisäpiiritietoon ja hänet on tämän vuoksi lisättävä sisäpiiriluetteloon; ja
- jos henkilöllä ei enää ole pääsyä sisäpiiritietoon

Kaikissa luettelon päivitystilanteissa on merkittävä ylös päivämäärän lisäksi kellonaika, jolloin ajan tasalle saattamisen aiheuttanut muutos tapahtui.

Sisäpiiriluetteloon voidaan tehdä merkintä siitä, että henkilö ei enää tietyn päivämäärän jälkeen ole saanut uutta sisäpiiritietoa hankkeesta esimerkiksi tilanteessa, jossa hankkeen sisältö muuttuu olennaisesti tai henkilön työsuhde listayhtiöön päättyy. Tällainen merkintä ei kuitenkaan lakkautta aiemmin hankkeen aikana saadusta sisäpiiritiedosta johtuvia oikeusvaikutuksia, kuten sisäpiiritiedon väärinkäytön kieltä.

Jälkikäteen tulee voida todentaa se, milloin listayhtiö on antanut sisäpiiriläiselle tiedon tämän merkitsemisestä sisäpiiriluetteloon. Mikäli listayhtiö on laatinut pysyviä sisäpiiriläisiä koskevan täydennysosion, tulee henkilö poistaa luettelosta työ- tai toimisuhteen päättyessä.

¹⁹ Liikkeeseenlaskijoiden ja niiden puolesta tai lukuun toimivien henkilöiden on laadittava luettelo kaikista henkilöistä, joilla on pääsy sisäpiiritietoon ja jotka työskentelevät niille työsopimuksen perusteella tai muuten suorittavat tehtäviä, joiden kautta niillä on pääsy sisäpiiritietoon, kuten neuvonantajista, kirjanpitäjistä tai luottoluokituslaitoksista.

1.5.3.3 Sisäpiiriluettelojen säilyttäminen

Listayhtiön on säilytettävä sisäpiiriluettelot vähintään viiden vuoden ajan sen jälkeen, kun luettelo on laadittu tai se on saatettu ajan tasalle. Vastaava velvoite koskee listayhtiön puolesta tai lukuun toimivaa.

1.5.4 Hankekohtaisen sisäpiiriluettelon päättäminen

Hankekohtainen sisäpiiriluettelo voidaan päättää, kun hanke on julkistettu tai se on rauennut. Jos listayhtiö julkistaa valmisteilla olleen hankkeen, siitä ei ole enää syytä ylläpitää hanketta koskevaa sisäpiiriluettelo, ellei julkistettu tieto ole vain osa hanketta koskevasta tiedosta eikä hankkeeseen liity muita julkistamattomia jatkohankkeita. Julkistetuista hankkeista, joissa sisäpiiritiedon julkistaminen on ollut lykättynä, tulee tehdä ilmoitus Finanssivalvonnalle viipymättä julkistuksen jälkeen.

Hanke on rauennut, kun hankkeen osapuoli on päättänyt lopettaa neuvottelut ja on syytä olettaa, ettei kumpikaan osapuoli lähitulevaisuudessa tule jatkamaan neuvotteluja. Hanke raukeaa myös, kun listayhtiö on päättänyt lopettaa hankkeen edistämisen, mikäli hankkeeseen ei sisälly muita osapuolia. Hankkeen raukeaminen ja sen perusteet tulee dokumentoida, jotta neuvottelujen mahdollisesti käynnistyttyä uudelleen voidaan osoittaa ne perusteet, joiden nojalla sisäpiiriluettelo aikanaan päätettiin. Hankkeen raukeamisesta tulee ilmoittaa myös hankkeen muille osapuolille. Rauenneista hankkeista tehdyistä lykkäyspäätöksistä ei tarvitse tehdä ilmoitusta Finanssivalvonnalle.

*Ks. julkisten ostotarjousten osalta:
Arvopaperimarkkinayhdistys ry:n ylläpitämä
Ostotarjouskoodi 2022*

Mikäli neuvottelut lopettanut ja oman hankekohtaisen sisäpiiriluettelonsa päättänyt osapuoli tietää toisen osapuolen jatkavan neuvotteluja kolmannen osapuolen kanssa, neuvottelut lopettaneen listayhtiön on pyrittävä määrittelemään aika, jolloin hankkeeseen liittyvä tieto saattaa olla sisäpiiritietoa neuvotteluja jatkavan listayhtiön osalta.

Hankekohtaiseen sisäpiiriluettelo on merkitylle henkilölle on ilmoitettava kirjallisesti tai muutoin todisteellisesti hankkeen ja hankeluettelon päättämisestä.

OSA 2: OHJE KAUPANKÄYNTIRAJOITUKSISTA SEKÄ JOHDON JA SEN LÄHIPIIRIN LIIKETOIMIEN ILMOITTAMISESTA

Yhtiön johtohenkilöiden kaupankäyntitapojen on ylläpidettävä arvopaperimarkkinoita kohtaan tunnettua luottamusta. Markkinoiden väärinkäyttöä koskeva säännöstö rajoittaa listayhtiön johtohenkilöiden mahdollisuutta tehdä listayhtiön rahoitusvälineillä liiketoimia ennen taloudellisten raporttien julkistamista. Luottamusta markkinoihin voidaan lisätä yhtiökohtaisesti myös yhtiön muiden henkilöiden kaupankäynnin rajoituksilla ennen taloudellisten tietojen julkistamista.

Listayhtiön johdon omistus yhtiössä on lähtökohtaisesti listayhtiön ja sen osakkeenomistajien edun mukaista. Listayhtiön johtohenkilöiden tekemien liiketoimien ilmoittaminen ja julkistaminen antaa sijoittajille mahdollisuuden seurata näiden omistuksia, ja samalla se tukee arvopaperimarkkinoita kohtaan tunnettua luottamusta ja lisää markkinoiden avoimuutta. Luottamusta ja avoimuutta ylläpitää osaltaan myös se, että listayhtiön johdon lähipiiriin kuuluvien henkilöiden tekemät liiketoimet yhtiön liikkeeseen laskemilla arvopapereilla ja rahoitusvälineillä tulee myös ilmoittaa ja julkistaa.

2.1 TARKOITUS JA SÄÄNTELYKEHYS

Ohjeeseen on koottu keskeinen säännöstö kaupankäyntirajoituksesta listayhtiöissä sekä listayhtiön johdon ja sen lähipiirin liiketoimien ilmoitus- ja julkistamisvelvollisuudesta. Ohje on osa Pörssin antamaa säännöstöä, ja listayhtiö on noudatettava ohjetta toiminnassaan. Listayhtiö voi lisäksi täydentää Pörssin ohjetta omalla lisäsäätelyllä.

Kaupankäyntirajoituksen piirissä oleva henkilö, listayhtiön johtotehtävissä toimiva henkilö ja hänen lähipiiriläisensä vastaa aina itse siitä, että hänen toimintansa on markkinoiden väärinkäyttöasetuksessa sen nojalla annetuissa säännöksissä ja Pörssin ohjeissa annetun säätelyn mukaista.

2.2 SOVELTAMISALA JA MÄÄRITELMÄT

Ohjetta sovelletaan

- listayhtiöön;
- listayhtiön johtotehtävissä toimiviin henkilöihin;
- johtotehtävissä toimivien henkilöiden lähipiiriin kuuluviin henkilöihin;
- niihin listayhtiön määrittämiin henkilöihin, joita koskee listayhtiön tämän ohjeen mukaisesti mahdollisesti asettama kaupankäyntirajoitus

2.2.1 Ilmoitusvelvollisuus

Listayhtiön johtotehtävissä toimivien henkilöiden ja heidän lähipiirinsä on ilmoitettava kaikki liiketoimensa listayhtiölle ja Finanssivalvonnalle. Ilmoitusvelvollisuus koskee kaikkia heidän omaan lukuunsa tehtyjä kyseisen listayhtiön osakkeisiin tai vieraan pääoman ehtoihin rahoitusvälineisiin tai niihin liittyviin johdannaisiin tai muihin rahoitusvälineisiin liittyviä liiketoimia. Ilmoitusvelvollisuus koskee millä tahansa markkinapaikalla tai markkinapaikkojen ulkopuolella tehtyjä liiketoimia.

Listayhtiön on laadittava ja ylläpidettävä luettelo johtotehtävissä toimivista henkilöistä ja johtohenkilöiden lähipiiriin kulloinkin kuuluvista henkilöistä ja yhteisöistä.

2.2.2 Johtotehtävissä toimivat henkilöt:

Johtotehtävissä toimivalla henkilöllä tarkoitetaan henkilöä, joka on listayhtiössä

- a) jäsen kyseisen yhteisön hallinto-, johto- tai valvontaelimessä; tai
- b) ylemmän tason johtaja, joka ei ole jäsen yllä tarkoitetuissa elimissä, jolla on säännöllinen pääsy listayhtiötä suoraan tai välillisesti koskevaan sisäpiiritietoon ja jolla on valtuudet tehdä johdolle kuuluvia päätöksiä, jotka vaikuttavat listayhtiön tulevaan kehitykseen ja liiketoimintanäkymiin²⁰

Johtohenkilöitä ovat mm. yhtiön hallituksen ja hallintoneuvoston jäsen ja varajäsen, toimitusjohtaja ja hänen sijaisensa sekä yhtiön muuhun ylimpään johtoon kuuluva henkilö, joka saa säännöllisesti sisäpiiritietoa ja jolla on oikeus tehdä yhtiön tulevaa kehitystä ja liiketoimintanäkymiä koskevia päätöksiä. Tilanteesta riippuen yhtiön johtoryhmän jäsen tai merkittävän tytäryhtiön johtoon kuuluva henkilö saattaa olla markkinoiden väärinkäyttöasetuksen tarkoittama johtohenkilö. Tytäryhtiön johtoon kuuluvalla henkilöllä tulee edellä mainitussa tilanteessa olla oikeus tehdä tulevaa kehitystä ja liiketoimintaa koskevia päätöksiä. Osuuskunnan edustajisto ei ole osuuskuntalain mukaan osa osuuskunnan johtoa, eikä edustajiston jäseniä pidetä osuuskunnan johtotehtävissä toimivina henkilöinä.

²⁰ MAR 3:1 artikla, kohta 25.

2.2.3 Lähipiiriin kuuluva henkilö

Johtotehtävissä toimivan henkilön lähipiiriin kuuluvalla henkilöllä tarkoitetaan seuraavia henkilöitä²¹:

- a) puoliso, kansallisen lainsäädännön mukaisesti puolisoa vastaava kumppani tai avopuoliso;
- b) kansallisen lainsäädännön mukaisesti huollettavana oleva lapsi;
- c) sukulainen, joka on asunut samassa taloudessa vähintään vuoden ajan (kyseisen liiketoimen toteuttamisajankohtana); ja
- d) oikeushenkilö, trusti tai henkilöyhtiö, jonka johtotehtäviä hoitaa "johtotehtävissä toimiva henkilö" tai edellä olevissa a, b tai c kohdissa tarkoitettu henkilö tai joka on tällaisen henkilön välittömässä tai välillisessä määräysvallassa tai joka on perustettu tällaisen henkilön hyväksi tai jonka taloudelliset edut ovat suuressa määrin samat kuin tällaisen henkilön taloudelliset edut²².

*Lähipiiriläinen voi olla esimerkiksi osakeyhtiö, jonka hallituksen jäsenenä listayhtiön johtohenkilö toimii.*²³

2.2.4 Ilmoitusvelvollisuuden piirissä oleva rahoitusväline

Ilmoitusvelvollisuuden piirissä olevalla rahoitusvälineillä tarkoitetaan esimerkiksi seuraavia²⁴:

- listayhtiön listatut ja listaamattomat osakkeet;
- listayhtiön vieraan pääoman ehtoiset välineet, kuten joukko- ja vaihtovelkakirjat, rahamarkkinavälineet (esim. sijoitustodistukset ja yritystodistukset) ja korkotodistukset;
- listayhtiön osakkeeseen ja vieraan pääoman ehtoihin välineisiin liittyvät johdannaiset, kuten optiot, termiinit, futuurit, swapit, warrantit, luottoriskijohdannaiset ja hinnanerosopimukset;
- indeksiin sidotut tuotteet ja korituotteet (ilmoitusvelvollisuus jos listayhtiön rahoitusvälineen painoarvo kyseisessä tuotteessa on yli 20 %);
- sijoitus- ja vaihtoehtorahastorahaston osakkeet ja osuudet (ilmoitusvelvollisuus jos listayhtiön rahoitusvälineen painoarvo kyseisessä tuotteessa on yli 20 %).

²¹ Ks. Finanssivalvonnan Kysymyksiä ja vastauksia – Johtohenkilöiden liiketoimet (MAR 19 artikla).

²² MAR 3:1 artikla, kohta 26.

²³ ESMA ja Finanssivalvonta ovat antaneet kannanottoja: ks. ESMA: Question and Answers on the Market Abuse Regulation (MAR), update 6.7.2017 ja Finanssivalvonnan Markkinat-tiedote 2/2017.

²⁴ Ks. direktiivin 2014/65/EU liitteessä I olevassa C osassa luetellut rahoitusvälineet (liite). Ks. myös MAR 19 artiklan kohdat 1 ja 1a.

2.2.5 Ilmoitettavat liiketoimet

MAR 19:7 artikla ja sen perusteella annettu komission delegoitu asetus (EU) N:o 2016/522 määrittelevät esimerkkejä niistä rahoitusvälineisiin liittyvistä liiketoimista, joita edellä mainittu ilmoitusvelvollisuus koskee.

Kyseisiä ilmoitettavia liiketoimia ovat esimerkiksi

- osto, myynti, lyhyeksimyynti, merkintä, vaihto, panttaus, lainaus, lahja ja perintö
- myös sijoitussidonnaisten henkivakuutusten yhteydessä tehdyt liiketoimet on ilmoitettava, jos johtotehtävissä toimiva henkilö tai lähipiiriläinen on vakuutuksenottajana vastuussa sijoituksen riskistä ja jos vakuutuksenottajalla on valtuudet tai harkintavalta tehdä sijoituspäätöksiä tietyistä välineistä kyseisessä henkivakuutuksessa tai toteuttaa liiketoimia, jotka koskevat kyseisen henkivakuutuksen tiettyjä välineitä
- myös liiketoimet, jotka kolmas osapuoli on toteuttanut johtotehtävissä toimivan henkilön tai tämän lähipiiriin kuuluvan henkilön puolesta tai hyväksi salkunhoitoon tai omaisuudenhoitoon liittyvän henkilökohtaisen toimeksiannon mukaisesti on ilmoitettava

Edellä mainitut luettelot rahoitusvälineistä ja liiketoimityypeistä eivät ole tyhjentäviä luetteloita, minkä vuoksi ilmoitusvelvollisen on tarkistettava kyseessä olevasta rahoitusvälineestä ja liiketoimesta riippuen se, kuuluuko kyseinen rahoitusväline²⁵ ja liiketoimi²⁶ sääntelyn edellyttämän ilmoitusvelvollisuuden piiriin. Finanssivalvonta on laatinut johtohenkilöiden liiketoimien ilmoittamiseen malliesimerkkejä²⁷.

2.3 KAUPANKÄYNTIRAJOITUS

Listayhtiön johtotehtävissä toimivan henkilön tulee ajoittaa kaupankäyntinsä listayhtiön rahoitusvälineillä siten, ettei kaupankäynti heikennä arvopaperimarkkinoita kohtaan tunnettua luottamusta.

Käytännössä on suositeltavaa, että listayhtiön johtotehtävissä toimivat henkilöt tekevät listayhtiön liikkeeseen laskemiin arvopapereihin ja

²⁵ Ks. MAR 3 artiklan 1 kohdan 1) kohta ja direktiivin 2014/65/EU liitteessä I oleva C osa, joka sisältää luettelon sääntelyn tarkoittamista rahoitusvälineistä (liite).

²⁶ Ks. MAR 19 artikla ja komission delegoidun asetuksen (EU) N:o 2016/522 artikla 10, joka sisältää luettelon ilmoitettavista liiketoimista (liite).

²⁷ Esimerkit ovat Finanssivalvonnan MAR-verkkosivuilla kohdassa Johtohenkilöiden liiketoimet ja suljettu ikkuna.

muihin rahoitusvälineisiin pitkäaikaisia sijoituksia. Niin ikään on suositeltavaa ajoittaa kaupankäynti näillä rahoitusvälineillä niihin hetkiin, jolloin markkinoilla on mahdollisimman täydellinen tieto osakkeen arvoon vaikuttavista seikoista (esimerkiksi tulostietojen julkistamisen jälkeen).

Mitä edellä on todettu johtohenkilöiden kaupankäynnistä, koskee myös niitä taloudellisten raporttien valmisteluun osallistuvia henkilöitä, joille yhtiö on mahdollisesti asettanut jäljempänä tässä ohjeessa mainitun kaupankäyntirajoituksen.

2.3.1 Suljettu ajanjakso

Henkilö, joka toimii johtotehtävissä listayhtiön palveluksessa, ei saa toteuttaa omaan lukuunsa tai kolmannen osapuolen lukuun liiketoimia suljetun ajanjakson aikana. Kiellettyjä ovat liiketoimet, jotka liittyvät listayhtiön osakkeisiin tai vieraan pääoman ehtoihin välineisiin tai niihin liittyviin johdannaisiin tai muihin rahoitusvälineisiin. Liiketoimia ei saa toteuttaa 30 päivän pituisen suljetun ajanjakson aikana ennen listayhtiön tilinpäätöstiedotteen ja osavuositarkastuksen julkistamista. Mikäli tilinpäätös sisältää aikaisemmin tilinpäätöstiedotteessa julkistamatonta olennaista tietoa, suljettu ikkuna koskee myös tilinpäätöstä²⁸.

Arvopaperimarkkinalaki ja Pörssin säännöt edellyttävät tilinpäätöksen, tilinpäätöstiedotteen ja puolivuositarkastuksen julkistamista. Lisäksi pörssiyhtiö voi julkistaa muita säännöllisiä tulostaan ja taloudellista tilaansa koskevia tietoja kolmelta ja yhdeksältä kuukaudelta.

Suljettu ajanjakso on tämän ohjeen mukaan voimassa ennen listayhtiön tilinpäätöstiedotteen ja puolivuositarkastuksen sekä ennen sen säännöllisesti antaman kolmen tai yhdeksän kuukauden taloudellisen tiedotteen julkistamista. Mikäli tilinpäätöstiedote ei jostain syystä sisältäisi kaikkea olennaista tietoa, kuten tulevaisuuden kehitysnäkymiä (kirjanpitolaki), suljettu ajanjakso koskee myös tilinpäätöstä.

Suljettu ajanjakso päättyy tilinpäätöstiedotteen, puolivuositarkastuksen tai yhtiön säännöllisen kolmelta tai yhdeksältä kuukaudelta antaman taloudellisen raportin julkistamishetkeen, ellei listayhtiö ole määritellyt pidempää kaupankäyntirajoituksen kestoaikaa.

²⁸ Ks. myös ESMA: Question and Answers on the Market Abuse Regulation (MAR).

2.3.2 Listayhtiön päätös yhtiökohtaisesta kaupankäyntirajoituksesta

Listayhtiön on suositeltavaa päättää yhtiön taloudellisten raporttien valmisteluun, laatimiseen ja julkistamiseen liittyvästä kaupankäyntirajoituksesta, jollei listayhtiö ole määritellyt raportin laatimista sisäpiirihankkeeksi. Yhtiö määrittelee muiden kuin johtotehtävissä toimivien henkilöiden kaupankäyntirajoituksen piiriin kuuluvat henkilöt ja rajoituksen pituuden (suljetun ajanjakson). Kyseisiin seikkoihin voivat vaikuttaa esimerkiksi valmistelun pituus, valmisteluun osallistuvien henkilöiden määrä ja yhtiön koko.

Taloudellisten raporttien valmisteluun, laatimiseen ja julkistamiseen osallistuvien henkilöiden suljettu ajanjakso suositellaan asetettavaksi vastaavanlaiseksi kuin johtotehtävissä toimivilla henkilöillä.

2.3.3 Kaupankäyntilupa suljetun ikkunan aikana

Listayhtiö voi tietyissä tilanteissa sallia, että johtotehtävissä toimiva henkilö tai muu kaupankäyntirajoituksen piirissä oleva henkilö saa käydä kauppaa suljetun ikkunan aikana. Listayhtiö voi antaa luvan kaupankäyntiin johtotehtävissä toimivan henkilön tai muun kaupankäyntirajoituksen piirissä olevan henkilön omaan tai kolmannen lukuun, jos

- a) listayhtiö tapauskohtaisesti katsoo, että poikkeukselliset olosuhteen, kuten vakavat rahoitusvaikeudet, edellyttävät osakkeiden myyntiä välittömästi; tai
- b) johtuen kyseisen kaupankäynnin ominaispiirteistä, kun on kyse liiketoimista, jotka tehdään osana työntekijöiden omistus- tai säästöjärjestelmää taikka johtoaseman edellytyksenä olevien osakkeiden tai osakkeensaantioikeuksien hankintaa tai näihin liittyen, tai joissa edunsaajan osuus arvopaperissa tai muissa rahoitusvälineissä ei muutu.

Listayhtiön mahdollisuutta myöntää lupa kaupankäyntiin on täsmennetty komission delegoidussa asetuksessa (EU) N:o 2016/522²⁹.

Delegoidun asetuksen 2016/522 artiklat 7 - 10 tarkentavat MAR 19 artiklan säännöstä kaupankäynnistä ja niitä tilanteita, joissa liikkeeseenlaskija voi harkita luvan myöntämistä kaupankäyntiin tai jossa sillä on oikeus sallia kaupankäynti suljetun ajanjakson aikana. Nämä säännökset on otettava huomioon

²⁹ Ks. myös ESMA: Question and Answers on the Market Abuse Regulation (MAR).

kaupankäyntirajoitusta ja sitä koskevia jäljempänä mainittuja poikkeuksia sovellettaessa.

Listayhtiön tulee järjestää toimintansa siten, että se voi tarvittaessa käsitellä johtotehtävissä toimivan henkilön tai muun kaupankäyntirajoituksen piirissä olevan henkilön tekemän kaupankäyntiä koskevan lupapyyntö. Yhtiön tulee antaa tätä koskevat tarvittavat ohjeet kaupankäyntirajoituksen piirissä oleville henkilöille.

Sisäpiiritiedon väärinkäytön kieltä on voimassa myös kaupankäyntirajoituksesta poikettaessa³⁰. Yhtiö voi lisäksi järjestää ohjeen osassa 3 (Ennakoarvio suunnitellusta liiketoimesta) mainitun ennakkotietomenettely.

2.3.4 Kaupankäyntirajoituksen ulottuvuus

Kaupankäyntirajoitusta sovelletaan listayhtiön johtotehtävissä toimiviin henkilöihin ja muihin yhtiön määrittelemiin henkilöihin sekä näiden edunvalvonnassa oleviin vajaavaltaisiin henkilöihin. Rajoitus koskee liiketoimien toteuttamista omaan tai kolmannen osapuolen lukuun joko suoraan tai välillisesti, esimerkiksi johtotehtävissä toimivan henkilön määräysvallassa olevan oikeushenkilön kautta.

Kaupankäyntirajoituksen piirissä olevalla henkilöllä on vastuu kaupankäyntirajoituksen noudattamisesta myös silloin, kun hänen arvopapereidensa ja muiden rahoitusvälineidensä hoito on annettu toisen henkilön, esimerkiksi salkunhoitajan, tehtäväksi.

Lisäksi listayhtiö voi antaa johtotehtävissä toimiville henkilöille ohjeita sen osalta, miten johtotehtävissä toimiva henkilö tiedottaa kaupankäyntirajoituksista esimerkiksi puolisolleen tai muulle liiketoimien ilmoitusvelvollisuuden piiriin kuuluvalle. Käytännössä on suositeltavaa, että johtotehtävissä toimivat henkilöt tiedottavat lähipiirilleen listayhtiön noudattamista suljettua ikkunaa koskevista kaupankäyntirajoituksista. Johtotehtävissä toimiva henkilö ei kuitenkaan saa ilmaista lähipiirilleen sisäpiiritietoa.

2.3.4.1 Poikkeus kaupankäyntirajoitukseen

Kaupankäyntirajoitusta ei sovelleta:

- hankittaessa arvopapereita merkitsemällä tai muutoin saamalla niitä suoraan listayhtiöltä tai sen kanssa samaan konserniin kuuluvalta yhtiöltä;

³⁰ Ks. myös ESMA: Question and Answers on the Market Abuse Regulation (MAR).

- saataessa arvopapereita lunastus-, sulautumis- tai jakautumisvastikkeena tai julkisen tarjouksen mukaisena vastikkeena taikka muulla niihin rinnastettavalla tavalla;

Tämän kohdan tarkoituksena on kattaa arvopaperimarkkinalain mukaiset julkisen ostotarjous - tilanteet, osakeyhtiölain mukaiset lunastusvelvollisuustilanteet sekä listayhtiön yhtiöjärjestykseen perustuva lunastusvelvollisuustilanne.

- saataessa arvopapereita osinkona tai muuna listayhtiön voittovarojen jakona;
- saataessa arvopapereita palkkiona työ- tai muusta vastaavasta suorituksesta tai palveluksesta; tai
- saataessa arvopapereita perintönä, testamentilla, lahjana tai osituksessa tai muulla vastaavalla saannolla.

2.3.4.2 Kaupankäynti työsuhteen tai hallintoelimen jäsenyyden perusteella saaduilla arvopapereilla

Työsuhteen tai hallintoelimen jäsenyyden perusteella, listayhtiön hyväksymän kirjallisen ohjelman mukaisesti saatujen tai merkittyjen arvopapereiden myynti voidaan ohjeistaa listayhtiössä siten, että arvopapereiden myynti ensimmäisen kerran on mahdollista poiketen tämän jakson rajoituksista.

Sisäpiiritiedon väärinkäytön kieltä on voimassa myös kaupankäyntirajoituksesta poikettaessa.

2.3.4.3 Johtotehtävissä toimivien henkilöiden ja muiden yhtiön kaupankäyntirajoituksen piiriin kuuluvien henkilöiden kaupankäyntiä koskevat erilliset ohjelmat

Listayhtiö voi eri tavoin pyrkiä välttämään sisäpiiritiedon käyttämiseen liittyviä epäilyjä. Yksi tapa epäilyjen välttämiseen on käyttää jäljempänä kuvattuja kaupankäyntiohjelmia yhtiön arvopapereilla ja muilla rahoitusvälineillä.

Markkinoiden väärinkäyttöasetus (MAR 9 artikla) luettelee tiettyjä laillisia toimintatapoja, jotka ovat mahdollisia kauppajien ja sisäpiiritiedon käytön kiellosta huolimatta.

On huomioitava, että asetuksen mukaan sisäpiirikaupan kiellon rikkominen voidaan katsoa tapahtuneeksi, jos toimivaltainen viranomais (Finanssivalvonta) osoittaa, että kyseisiin liiketoimiin tai toimintaan oli oikeudeton peruste.

Markkinoiden väärinkäyttöasetuksen mukainen sisäpiiritiedon käytön kieltä ei rajoita henkilön oikeutta käydä kauppaa rahoitusvälineillä, jos rahoitusvälineiden hankinta tai luovutus perustuu sopimukseen tai toimeksiantoon, joka on tehty ennen kuin henkilö sai kyseiseen rahoitusvälineeseen liittyvää sisäpiiritietoa. Edellytyksenä on tällöin myös se, että liiketoimi toteutetaan eräänntyneen velvoitteen täyttämiseksi vilpittömässä mielessä eikä henkilö ole toiminut sisäpiirikauppoja koskevan kiellon kiertämiseksi.

Kaupankäyntiohjelman tarkoituksena on erottaa ajallisesti toisistaan osakekaupasta päättäminen ja kaupan toteuttaminen. Tällöin sisäpiiritiedon olemassaolon arviointi lähtökohtaisesti kytketään siihen hetkeen, jolloin kaupasta on päätetty eikä varsinaiseen kaupan toteutushetkeen. Sisäpiiriläinen voi esimerkiksi antaa kirjallisen ja ehdoiltaan yksilöidyn toimeksiannon kaupankäynnistä listayhtiön arvopapereilla. Toimeksianto annetaan taholle, joka toteuttaa toimeksiannon itsenäisesti, kuten sisäpiiriläisen omaisuudenhoitajalle tai välittäjälle. Kielletyn sisäpiiritiedon välttämiseksi tällainen toimeksianto on annettava ajankohtana, jolloin toimeksiantajalla ei ole sisäpiiritietoa. Kaupankäyntiohjelman muuttamista, lopettamista peruuttamista tai lisäohjeiden antamista pidetään uutena päätöksenä tai toimeksiantona, joka on tehtävä aikana, jolloin toimeksiantajalla ei ole sisäpiiritietoa. Ohjelman muuttamisen ja lopettamisen osalta on erityistä huomiota kiinnitettävä siihen, että rikoslaissa on säädetty rangaistavaksi sisäpiiritiedon hyväksi käyttäminen toimeksiantoa muuttamalla tai se peruuttamalla.

Toimeksiantoon soveltuvat tavallisesti lisäksi seuraavat yleiset periaatteet:

- *toimeksiantoa ei tule antaa ajankohtana, jolloin kaupankäynti on asetuksen tai listayhtiön oman ohjeen mukaisesti kiellettyä;*
- *toimeksianto sisältää hankinnan ajankohtaa sekä hankittavien osakkeiden määrää ja hintaa taikka niiden määräytymisperusteita koskevat ehdot, jotka on määritelty siten, että toimeksisaaja voi ehtojen perusteella itsenäisesti toteuttaa toimeksiannon;*
- *toimeksianto laaditaan kirjallisesti, päivätään ja annetaan toimeksiannon toteuttajalle sekä säilytetään asianmukaisesti;*
- *mikäli toimeksiannossa määritellään täsmällisesti hankinnan ajankohta, tällaisen ajankohdan ei tule ajoittua etukäteen tiedossa olevan, tulosjulkistusta edeltävän suljetun ajanjakson ajalle.*

2.4 LIIKETOIMIEN ILMOITTAMINEN JA JULKISTAMINEN

2.4.1 Luettelo listayhtiön johtotehtävissä toimivista henkilöistä ja näiden lähipiiriläisistä

Listayhtiön on pidettävä luetteloa yhtiön johtotehtävissä toimivista henkilöistä sekä heidän lähipiiriinsä kuuluvista henkilöistä (MAR 19:5 artikla). Tähän luetteloon kuuluvia henkilöitä koskee erityinen liiketoimien ilmoitusvelvollisuus, jota selostetaan jäljempänä.

Tämä luettelo ei ole sisäpiiriluettelo. Listayhtiö voi pitää luetteloa esimerkiksi excel-muotoisena. Luettelossa tulee olla riittävät yksilöintitiedot, esimerkiksi henkilön nimi, tehtävä listayhtiössä ja syntymäaika. Lähipiiriin kuuluvista henkilöistä on merkittävä luetteloon nimi tai toiminimi, syntymäaika tai Y-tunnus tai vastaava muu yksilöintitunnus, tieto siitä, kenen johtotehtävissä toimivan henkilön lähipiiriläisistä on kysymys sekä lähipiiriläisyyden peruste.

2.4.2 Listayhtiön velvollisuus ilmoittaa johtotehtävissä toimivien henkilöiden ilmoitusvelvollisuudesta

Listayhtiön on ilmoitettava johtotehtävissä toimiville henkilöille kirjallisesti heille markkinoiden väärinkäyttöasetuksen 19 artiklasta johtuvista velvoitteista.

Ilmoitus voidaan tehdä käyttämällä esimerkiksi Listayhtiöiden neuvottelukunnan laatimaa mallilomaketta.

2.4.3 Johtotehtävissä toimivan henkilön velvollisuus ilmoittaa lähipiiriinsä kuuluvan henkilön ilmoitusvelvollisuudesta

Johtotehtävissä toimivia henkilöitä koskee velvollisuus ilmoittaa lähipiiriinsä kuuluvalla henkilölle häntä koskevasta ilmoitusvelvollisuudesta. Ilmoitus on tehtävä kirjallisesti ja johtotehtävissä toimivan henkilön on säilytettävä siitä jäljennös.

Ilmoitus lähipiiriinsä kuuluvalla henkilölle voidaan tehdä käyttämällä esimerkiksi Listayhtiöiden neuvottelukunnan laatimaa mallilomaketta.

2.4.4 Johtotehtävissä toimivien henkilöiden ja heidän lähipiiriinsä ilmoitusvelvollisuus

Listayhtiön johtotehtävissä toimivien henkilöiden ja näiden lähipiiriläisten on ilmoitettava omaan lukuun tekemänsä liiketoimet.

Ilmoitus on tehtävä sekä listayhtiölle että Finanssivalvonnalle. Johtotehtävissä toimivalla henkilöllä ja tämän lähipiiriin kuuluvalla on vastuu ilmoitusvelvollisuuden täyttymisestä myös silloin, kun hänen arvopapereidensa hoito tai ilmoitustensa tekeminen on annettu toisen henkilön, esimerkiksi salkunhoitajan, tehtäväksi.

2.4.5 Ilmoituksen tekemisaika

Liiketoimea koskeva ilmoitus on tehtävä viipymättä ja viimeistään kolme työpäivää liiketoimen toteuttamisen jälkeen. Ilmoittamisvelvollisuus alkaa kuitenkin vasta, kun liiketoimien nettottoman kokonaismäärä on saavuttanut Finanssivalvonnan vahvistaman ilmoitusvelvollisuuden alaraja-arvon (MAR 19:1, 19:8 ja 19:9 artikla).

2.4.6 Ilmoitusvelvollisuuden euromääräinen raja

Liiketoimien ilmoitusvelvollisuuden alkamisen alaraja on 5 000 (viisi tuhatta) euroa kalenterivuoden aikana. Eri suuntaan tehtyjä hankintoja ja luovutuksia ei netoteta³¹.

Finanssivalvonta voi kansallisesti korottaa alarajaa 20 000 euroon, mutta se ei ole tällaista päätöstä tehnyt.

2.4.7 Ilmoitustapa ja ilmoituksen tarkempi sisältö

Ilmoitus on tehtävä listayhtiölle ja Finanssivalvonnalle Finanssivalvonnan antamien ohjeiden mukaisesti³².

2.4.8 Liiketoimien julkistaminen

Markkinoiden väärinkäyttöasetuksen 19 artiklan 3 kohdan mukaan listayhtiön on julkistettava johtotehtävissä toimivien henkilöiden ja näiden lähipiiriin kuuluvien omaan lukuunsa tekemät liiketoimet. Julkistamisessa on käytettävä sellaista tiedotusvälinettä, jonka voidaan kohtuudella luottaa levittävän tietoja tehokkaasti yleisölle.

Julkistaminen on tehtävä kahden työpäivän kuluessa liiketoimea koskevan ilmoituksen vastaanottamisesta. Julkistamisessa voidaan käyttää normaalia listayhtiön pörssitiedotteen julkistamistapaa.

Listayhtiön tulee toimittaa edellä mainituin tavoin julkistettu tieto tiedotevarastoon, tiedoteluokkaan "Johtohenkilöiden liiketoimet". Tämä vaatimus ei koske

³¹ Ks. Finanssivalvonnan Kysymyksiä ja vastauksia – Johtohenkilöiden liiketoimet (MAR 19 artikla).

³² Ks. Finanssivalvonnan Kysymyksiä ja vastauksia – Johtohenkilöiden liiketoimet (MAR 19 artikla).

muuta kuin pörssilistalla kaupankäynnin kohteena olevia liikkeeseenlaskijoita.

Arvopaperimarkkinalain 12 luvun 5 § sääntelee liiketoimia koskevien tietojen saatavilla pitoa. Säännellyllä markkinalla kaupankäynnin kohteena olevan rahoitusvälineen liikkeeseenlaskijan ja liikkeeseenlaskijan, jonka rahoitusväline on otettu liikkeeseenlaskijan hakemuksesta kaupankäynnin kohteeksi monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä, on pidettävä markkinoiden väärinkäyttöasetuksen 19 artiklan mukaisesti ilmoitetut ja julkistetut tiedot johtohenkilöiden ja näiden lähipiiriin kuuluvien henkilöiden liiketoimista yleisön saatavilla internetsivuillaan vähintään viiden vuoden ajan.

OSA 3: SISÄPIIRIASIOIDEN HALLINTO JA VALVONTA

3.1 Koulutus ja tiedotus

Listayhtiö huolehtii siitä, että sisäpiiriluetteloissa olevat henkilöt sekä kaupankäyntirajoituksen ja ilmoitusvelvollisuuden piirissä olevat henkilöt tunnistavat asemansa ja sen vaikutukset. Henkilöiden koulutus ja tiedotus on luontevaa ajoittaa esimerkiksi:

- työsuhteen alkamiseen,
- henkilön aloittaessa johtotehtävissä; sekä
- lain tai viranomaistasoisen sääntelyn taikka Pörssin tai listayhtiön oman ohjeen muuttumiseen.

3.2 Sisäpiiriohjeistuksen ja sääntelyn saatavilla pito

Listayhtiö asettaa tämän ohjeen tai sitä vastaavan oman ohjeensa sekä muun sisäpiiriä koskevan sääntelyn ainakin seuraavien henkilöiden saataville:

- listayhtiön henkilöt, joilla on tai voi olla pääsy sisäpiiritietoon
- listayhtiön johtotehtävissä toimivat henkilöt;
- listayhtiön johtotehtävissä toimivien henkilöiden lähipiiriin kuuluvat henkilöt; ja
- yhtiön taloudellisen raportin valmisteluun osallistuvat henkilöt, joita koskee yhtiön asettama kaupankäyntirajoitus.

3.3 Sisäpiirihallinnon järjestäminen

3.3.1 Tehtävät

Listayhtiön tulee huolehtia seuraavista tehtävistä:

- sisäinen tiedottaminen sisäpiiriasioista;
- sisäpiiriasioiden koulutus;
- sisäpiiriluettelon laatiminen, ylläpitäminen ja toimittaminen Finanssivalvonnalle (pyynnöstä);
- hyväksyntöjen saaminen sisäpiiriluettelossa olevilta henkilöiltä;
- sisäpiiriasioiden valvonta;

- sisäpiiriasioita koskevan sääntelyn muutosten huolellinen seuranta;
- sisäinen tiedottaminen kaupankäyntirajoitusta ja ilmoitusvelvollisuutta koskevista asioista
- kaupankäyntirajoitusta ja ilmoitusvelvollisuutta koskeva koulutus;
- luettelon pitäminen MAR 19 artiklan mukaisista ilmoitusvelvollisista;
- MAR 19:5 artiklan mukaisten ilmoitusten tekeminen johtotehtävissä toimiville henkilöille;
- tarvittaessa johtotehtävissä toimivien henkilöiden opastaminen MAR 19:5 artiklan mukaisten ilmoitusten tekemisessä johtotehtävissä toimivien henkilöiden lähipiirille;
- MAR 19:3 artiklan mukainen julkistamisvelvollisuus;
- kaupankäyntirajoituksen ja ilmoitusvelvollisuuden valvonta; ja
- kaupankäyntirajoitusta ja ilmoitusvelvollisuutta koskevan sääntelyn muutosten huolellinen seuranta.

3.3.2 Sisäpiirivastaava, sisäpiiriluettelojen hoitaja ja muu henkilöstö

Listayhtiön tulee nimetä sisäpiirivastaava, joka hoitaa sen sisäpiirihallintoon kuuluvia tehtäviä.

Listayhtiöllä tulee olla erikseen sisäpiiriluettelon pitamisestä vastuullinen henkilö ja tällä varahenkilö, joka hoitaa sisäpiiriluetteloon liittyviä käytännön tehtäviä. Sisäpiirihallinnon tehtävien määrästä riippuen sisäpiirivastaava voi hoitaa myös näitä tehtäviä.

Listayhtiöllä tulee olla erikseen kaupankäyntirajoituksen sekä liiketoimien ilmoitus- ja julkistamisvelvollisuuden hoitamisesta vastuullinen henkilö ja tällä varahenkilö. Sisäpiirihallinnon tehtävien määrästä riippuen sisäpiirivastaava voi hoitaa myös näitä tehtäviä.

Sisäpiiriluettelon hoitajan sekä johtotehtävissä toimivien henkilöiden ja näiden lähipiirin ilmoittamien liiketoimien julkistamista hoitavan henkilön tehtävät voidaan osoittaa eri henkilöille.

3.3.3 Ennakoarvio suunnitellusta liiketoimesta

Listayhtiö voi osana sisäpiirihallintoa järjestää menettelyn, jossa yhtiön johtotehtävissä toimiva henkilö tai muu yhtiön määrittelemä kaupankäyntirajoituksen piirissä oleva henkilö voi pyytää arvion suunnittelemansa rahoitusvälinettä koskevan liiketoimen lain- ja ohjeenmukaisuudesta. Arviomenettelystä huolimatta johtotehtävissä

toimiva henkilö tai edellä mainittu muu henkilö vastaa itse siitä, että hän noudattaa lakeja, määräyksiä ja ohjeita.

Arviointi tapahtuu henkilön aloitteesta ennen tehtäväksi aiottua rahoitusvälineen kauppaa tai muuta liiketoimintaa. Arviointi suoritetaan henkilön antamien tietojen ja muutoin arviointihetkellä käytettävissä olevien tietojen perusteella. Arviointi voi olla vapaaehtoinen, mutta listayhtiö voi myös määrätä arvioinnin välttämättömäksi edellytykseksi aiotun liiketoiminnan toteuttamiselle. Arvion antajalla tulee olla oikeudellinen koulutus tai muutoin riittävä perehtyneisyys sisäpiirisäätelyyn.

3.3.4 Säännöllinen ja muu valvonta

Listayhtiön on järjestettävä listayhtiön sisäpiiriluettelossa olevien sekä johtotehtävissä toimivien henkilöiden ja näiden lähipiiriläisten kaupankäynnin ja ilmoitusvelvollisuuden säännöllinen valvonta.

Valvonta voidaan järjestää esimerkiksi siten, että listayhtiö tarkistuttaa ilmoitusvelvollisilla johtotehtävissä toimivilla henkilöillä ja lähipiiriläisillä ilmoitettavat tiedot määrävälein riittävän usein, vähintään vuosittain.

Listayhtiö voi järjestää myös muita kaupankäyntirajoituksen piiriin kuuluvia henkilöitä koskevia tarkastuksia. Yhtiön on tarvittaessa tapauskohtaisesti valvottava tarkemmin sellaisten henkilöiden, joilla voi säännöllisesti olla pääsy sisäpiiritietoon tai muutoin luottamukselliseen tietoon taloudellisten raporttien laadinnassa, arvopaperikauppaa ja muita liiketoimintaa esimerkiksi silloin, kun henkilö käy kauppaa suurilla arvopaperimäärillä tai käy jatkuvasti kauppaa rahoitusvälineillä.

Listayhtiön tulee kohtuudella varmistaa, että kaikki henkilöt, joilla on pääsy sisäpiiritietoon, tunnistavat tähän liittyvät oikeudelliset ja säätelyyn liittyvät velvoitteet sekä ovat tietoisia sisäpiirikauppoihin ja sisäpiiritiedon laittomaan ilmaisemiseen sovellettavista seuraamuksista.

Finanssivalvonta valvoo kiellettyä sisäpiiritiedon käyttöä, sisäpiiriluettelon laatimista ja ylläpitämistä, johtotehtävissä toimivan henkilön kaupankäyntirajoituksen noudattamista sekä johtotehtävissä toimivan henkilön ja tämän lähipiiriin kuuluvan henkilön ilmoitusvelvollisuutta ja liiketoimien julkistamista.

Käytännössä listayhtiön tulee järjestää sisäpiirihallinto siten, että se pystyy täyttämään edellä mainitut velvoitteet. Listayhtiön valvontavelvollisuus ulottuu myös

sisäpiiriluettelo on merkittävä ulkopuoliseen neuvonantajalle, joka on ottanut tehtäväkseen sisäpiiriluettelon laatimisen ja ylläpidon.

3.3.5 Listayhtiöllä on oltava menettely rikkomuksista ilmoittamiseksi (*whistle blowing*)

Listayhtiöllä on oltava menettely, jota noudattamalla listayhtiön palveluksessa olevat voivat ilmoittaa listayhtiön sisällä riippumattoman kanavan kautta finanssimarkkinoita koskevien säännösten ja määräysten epäilyistä rikkomisesta. Menettelyn tulee arvopaperimarkkinalain 12 luvun 3 §:n mukaan sisältää muiden muassa ilmoitusten asianmukainen käsittely sekä toimenpiteet, joilla suojataan ilmoituksen tekijää ja turvataan ilmoituksen tekijän ja ilmoituksen kohteena olevan henkilötietojen suoja.

Listayhtiö voi sisällyttää arvopaperimarkkinalaissa edellytetyn whistle blowing -menettelyn yleisiin Code of Conduct -tyyppisiin ohjeisiinsa ja menettelyihinsä, jotka koskevat säännösten noudattamisen valvomista ja rikkomuksista ilmoittamista, jos nämä ohjeet ja menettelyt täyttävät arvopaperimarkkinalain vaatimukset.

LIITTEET

Kaupankäyntirajoitusta sekä liiketoimien ilmoittamista ja julkistamista koskevia säännöksiä:

Markkinoiden väärinkäyttöasetus (EU) 2014/596 (ml. muutokset kuten EU 2019/2115)

Viitearvoasetus (EU) 2016/1011 (56 artiklassa muutos MAR-asetukseen)

Komission delegoitu asetus (EU) 2016/522

Komission täytäntöönpanoasetus (EU) 2016/523 ja liite

Direktiivin 2014/65/EU liitteessä I oleva C osa, joka sisältää luettelon sääntelyn tarkoittamista rahoitusvälineistä

Questions and Answers on the Market Abuse Regulation (MAR), kulloinkin viimeksi julkaistu versio

Finanssivalvonta (MAR-verkkosivuilla)

- Kysymyksiä ja vastauksia - Johtohenkilöiden liiketoimet (MAR 19 artikla)

- Johtohenkilöiden liiketoimien ilmoitusesimerkkejä –dokumentti

- Liikkeeseenlaskijan johtohenkilön lähipiiriyhteisöt ja ESMAn Q&A-tulkinta

Rikoslaki 51 luku

Arvopaperimarkkinalaki 12 luku

Laki Finanssivalvonnasta

Sisäpiiritietoa, sisäpiiritiedon lykkäämistä ja sisäpiiriasioita koskevia säännöksiä:

Markkinoiden väärinkäyttöasetus (EU) 2014/596 (ml. muutokset kuten EU 2019/2115)

Komission delegoitu asetus (EU) 2016/522

Komission täytäntöönpanoasetus (EU) 2016/1055 – sisäpiiritiedon julkistamista ja sisäpiiritiedon julkistamisen lykkäämistä koskevat tekniset täytäntöönpanostandardit

Markkinoiden väärinkäyttöasetusta koskevat ohjeet, Sisäpiiritiedon julkistamisen lykkääminen, 20/10/2016, ESMA/2016/1478 FI, viimeisin päivitys 13/04/2022, ESMA 70-159-4966 FI

Questions and Answers on the Market Abuse Regulation (MAR), kulloinkin viimeksi julkaistu versio

Finanssivalvonta (MAR-verkkosivuilla)

- Finanssivalvonnan määräykset ja ohjeet 6/2016, 1.12.2016, ja viimeisin päivitys 13.6.2022

- Kysymyksiä ja vastauksia - Sisäpiiritiedon julkistaminen ja julkistamisen lykkääminen (MAR 17 artikla)

- Kysymyksiä ja vastauksia – Sisäpiiriluettelot (MAR 18 artikla)

- Ilmoituslomake ”Sisäpiiritiedon julkistamisen lykkäämisilmoitus”

Komission täytäntöönpanoasetus (EU) 2022/1210 liitteinen

Rikoslaki 51 luku

Arvopaperimarkkinalaki 6, 10 ja 12 luvut

Laki Finanssivalvonnasta